

Skien kommune
KONTROLLUTVALGET

Sak 36/26: VEDLEGGENE TIL SAKEN:
HENVENDELSE TIL KONTROLLUTVALGET:
URIKTIGE OPPLYSNINGER OM SERTIFISERING
I SPILLEMIDDELSØKNADER OG
SIKKERHETSRISIKO - STIGERÅSEN SKOLE.
INFORMASJON I SAKEN FRA
ADMINISTRASJONEN.

Veritas Procurement AS
v/Robert Myhre

STIGERÅSEN SKOLE - TILBAKEMELDING PÅ VARSEL OM MULIG POLITIANMELDELSE

1 Innledning

Vi viser til deres brev av 6. februar 2026, som Skien kommune har bedt oss svare opp på kommunens vegne.

2 Skien kommune har ikke ettersendt dokumenter fra Uniqa AS til Telemark fylkeskommune

De grove beskyldningene som fremsettes mot kommunen i ovennevnte brev er tuftet på en forutsetning om at «den detaljerte anleggsdokumentasjonen fra Uniqa AS, herunder tegninger og produktblad, [må] ha blitt ettersendt til fylkeskommunen som supplerende dokumentasjon etter kontakttildelingen» og at «[d]okumentasjonen ble dermed nødvendigvis oversendt etter at Anleggsgartner Nordengen AS den 10. september 2025 klaget på tildelingsbeslutningen og uttrykkelig bestred sertifiseringen».

Denne forutsetningen er feil.

Før Skien kommune er det – som de fleste andre kommuner – en forutsetning for realisering av en del prosjekter at prosjektet er tilskudsberettiget etter spillemiddelordningen. Når det skal gjennomføres en offentlig anbudskonkurranse for anskaffelsen, må det derfor sendes en søknad om spillemidler før kontrakten (e) kunngjøres uten at kommunen vet nøyaktig hvilke produkter som blir levert. Fylkeskommunen innvilger søknader basert på beskrivelsene og eksempler på produktdatablader som ligger ved søknaden, men forutsetter at dokumentasjon i form av produktdatablader, FDV osv. for det anlegget som er levert ettersendes sammen med anmodningen om utbetaling av spillemidler.

Søknad om spillemidler for dette prosjektet (søknad 169258 og 168753) ble sendt 15. januar 2025, altså lenge før konkurransen ble utlyst. Ved søknaden ble det fremlagt eksempler på apparater fra en tidligere konkurranse. Etter det vi er kjent med, skal Veritas ha bedt om – og fått – innsyn i søknadene tidligere.

Skien kommune har ikke sendt dokumentasjon knyttet til prosjektet etter dette.

Det skal for ordens skyld understrekes at vanlig praksis – både ifht. kommunens godkjenningrutiner og ifht, spillemiddelordningen – har vært å forholde seg til produktdatabladene fra leverandørene. Når opplysninger om sertifisering har fremkommet på produktdatablader har både kommunen, fylkeskommunen og KUD lagt dette til grunn. Dette har også KUD bekreftet i e-post av 26. januar 2026.

Bilag 1: e-post fra KUD 26. januar 2026

Det er altså etter at Søve AS og Anleggsgartner Nordengen AS har utfordret ordningen, at det er stilt krav om dokumentasjon i form av sertifikater fra tredjepart.

Av e-posten fremgår det for øvrig at *«[d]et er anlegges sertifisering etter ferdigstillingen som er avgjørende.»*

Det skal for ordens skyld understrekes at det er sendt anmodning om utbetaling for fem andre prosjekter ved Stigeråsen skole som ble ferdigstilt for flere år siden. Det er også nylig (den 16. januar 2026) sendt søknad for ytterligere et prosjekt ved Stigeråsen skole, hvor TUV sertifisering er lagt ved. Disse søknadene har imidlertid ingenting med denne anskaffelsen å gjøres. Det er søkt spillemidler for sone 4 som var en del av denne konkurransen, men ikke søkt om tilskudd til i 2025.

3 Telemark fylkeskommune har ikke stanset utbetaling av spillemidler

Det er ikke riktig at Telemark fylkeskommune har stanset utbetaling av spillemidler. Som det er redegjort for ovenfor er prosjektet innvilget spillemidler, men spillemidlene utbetales ikke før kontraktsarbeidene er ferdigstilt og overtatt og anmodning om utbetaling er oversendt Telemark fylkeskommune. Slik anmodning er foreløpig ikke sendt.

4 Kommunen har ikke tatt i bruk apparater uten dokumentert sikkerhet

Apparatene som plasseres på Stigeråsen skole har de nødvendige sertifiseringene for at det skal være sikkert for barna å leke. Apparatene er sertifiserte etter NS 1176 som gjelder for lekeplasser.

Det understrekes for ordens skyld at anlegget ikke er overtatt fra entreprenøren.

5 Det er ikke grunnlag for straffeansvar

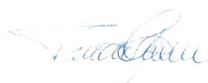
Anførslene om at Skien kommune har gjort seg skyldig i bedrageri og tjenestefeil fremstår som både useriøse og lite skjønnsomme. Vi viser til redegjørelsen ovenfor og kommenterer ikke dette nærmere.

6 Svar på anmodning om opplysninger

- a) Det er ikke oversendt dokumenter til fylkeskommunen utover eksemplene som var vedlagt spillemiddelsøknaden av 15. januar 2025, jf. punkt 2 ovenfor.
- b) Ikke relevant, jf. tilbakemelding under bokstav a)
- c) Ikke relevant, jf. tilbakemelding under bokstav a og b)
- d) Ikke relevant, jf. tilbakemelding under bokstav a, b og c) henvises til punkt 3

Det vises for øvrig til redegjørelsen ovenfor.

Med vennlig hilsen
Advokatfirmaet Mageli DA

Trude Holmen
Advokat

Fra: Boyd Alice Catriona <Alice-Catriona.Boyd@kud.dep.no>
Sendt: mandag 26. januar 2026 10:50
Til: Lene Borvik Larsen <LeneBorvik.Larsen@skien.kommune.no>
Emne: SV: Spillemidler nærmiljøanlegg

Hei,

Det bekreftes at temaet dokumentasjon på sertifisering av lekeplassutstyr ble tatt opp av undertegnede under programpost «informasjon fra departementet» under fylkeskollegiets samling for idrett i Oslo den 18. november 2025.

På bakgrunn av telefon fra Søve AS den 17. september 2025, videre fulgt opp med skriftlig redegjørelse fra Søve AS den 19. september 2025, ble det gitt muntlig informasjon til fylkenes saksbehandlere for ordningen for *spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet*. Det ble redegjort kort for bakgrunn for informasjon, og videre vedørende forskjell mellom produktdatablad utarbeidet av produsent, og sertifisering utført av sertifisert personell/firma. For dokumentasjon på rett sertifisering, ble det kommunisert at sertifikatnummer ville gi objektiv dokumentasjon.

Det vises for øvrig til [Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet](#) pkt 3.7 Ikke søknadsberettiget: *Alminnelige lekeplasser og dertilhørende lekeplassutstyr som definert i NS EN 1176-serien (sandkasser, husker, sklier, vipper, klatrestativ, klatrehus osv.) faller utenfor ordningen.* Det vises videre til bestemmelsene pkt 5.1, 2. avsnitt: *Tilskuddsmottaker har ansvar for at tildelt tilskudd brukes i samsvar med forutsetningene, kravene og vilkårene i bestemmelsene.* Det er anleggets sertifisering etter ferdigstillelse som her er avgjørende. Det er ikke tilstrekkelig å søke om tilskudd til anlegg som har dobbel-sertifisering (for eksempel 16630) dersom anlegget allikevel etableres som lekeplass, og kontrolleres, etter 1176.

Med vennlig hilsen

Alice C. Boyd
seniorrådgiver

Kultur- og likestillingsdepartementet
Avdeling for sivilsamfunn og idrett
Telefon: +47 928 10 970
E-post: acbo@kud.dep.no

Fra: Lene Borvik Larsen <LeneBorvik.Larsen@skien.kommune.no>
Sendt: 26. januar 2026 08:54
Til: Boyd Alice Catriona <Alice-Catriona.Boyd@kud.dep.no>
Emne: Spillemidler nærmiljøanlegg

Hei

Jeg lurer på om det ble presentert endringer for spillemiddelsøknader på høstkonferansen for fylkeskommunene.

Jeg ber om en uttalelse på om hva som ble kommunisert på høstkonferansen, og hvilke krav som gjelder for oss i fremtiden.

En slik avklaring vil være til stor hjelp for oss slik at vi vet hva vi skal forholde oss til i fremtiden

Vennlig hilsen

Klagenemnda for offentlige anskaffelser

Saken gjelder: Avvisning av tilbud.

Innklagede gjennomførte en åpen anbudskonkurranse for ombygging av uteområder på en skole, hvor det blant annet skulle monteres aktivitetsapparater. Klager anførte at valgte leverandørs tilbud inneholdt vesentlige avvik ved at det ikke var levert tilstrekkelig dokumentasjon på at de tilbudte apparatene var sertifiserte, subsidiært at innklagede hadde plikt til å kontrollere opplysningene i tilbudet. Klager anførte også at innklagede hadde brutt likebehandlingsprinsippet ved å behandle klagers tilbud forskjellig i to parallelle konkurranser, og brutt regelverket ved at dokumentasjonskravet til tildelingskriteriet «Miljø» medførte at det ikke var mulig å gjøre en reell og effektiv kontroll av tilbudene opp mot kriteriet. Klagenemnda avviste klagers anførsler om avvisning av valgte leverandørs tilbud og kontrollplikt av opplysninger i valgte leverandørs tilbud, på grunn av manglende saklig interesse. Klagers øvrige anførsler førte ikke frem.

Klagenemndas avgjørelse 23. april 2026 i sak 2025/1299

Klager: Anleggsgartner Nordengen AS

Innklaget: Skien kommune

Klagenemndas medlemmer: Christina Paludan Melson, Sverre Nyhus og Hanne Torkelsen

Bakgrunn:

- (1) Skien kommune (heretter *innklagede*) kunngjorde 28. juni 2025 på Doffin en konkurranse for ombygging av uteområder ved Stigeråsen skole. Tilbudsfrist var 15. august 2025.
- (2) Denne konkurransen ble kunngjort samme dag som konkurransen om ombygging av utearealer på Gulset ungdomsskole, som ligger like ved Stigeråsen skole. Med unntak av å gjelde to forskjellige skoler, var konkurransegrunnlagene og kravspesifikasjonene svært likt utformet, og det var samme saksbehandler som var ansvarlig for gjennomføringen internt hos innklagede. Konkurransen om Gulset ungdomsskole er også klaget inn for klagenemnda i sak 2026/0385.
- (3) Om anskaffelsesprosedyren var det opplyst følgende:

«Anskaffelsen gjennomføres i henhold til lov om offentlige anskaffelser av 17. juni 2016 (LOA) og forskrift om offentlige anskaffelser (FOA) FOR 2016-08-12-974. del I og del II. Kontraktstildeling vil bli foretatt etter prosedyren åpen anbudskonkurranse, jfr. FOA § 13-1(1).

Det oppmerksom [sic] på at tilbud som inneholder vesentlige avvik fra anskaffelsesdokumentene skal avvises etter forskrift om offentlige anskaffelser § 24-8(1) b. Oppdragsgiver kan avvise tilbud som inneholder avvik fra anskaffelsesdokumentene, uklarheter eller lignende som ikke må anses ubetydelige, jfr. forskriftens § 24-8(2) a.»

Postadresse:
Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:
Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

- (4) I konkurransens kunngjøring var det under «Anslått varighet» angitt at startdato var 29. august 2025, og sluttdato var 14. november 2025.
- (5) Kontrakt skulle tildeles basert på tildelingskriteriene «Pris», vektet 40 prosent, «Løsningsforslag», vektet 30 prosent, og «Miljø», vektet 30 prosent. Dokumentasjonskravet for «Miljø» var «Produktdokumentasjon». Om evalueringen av kriteriet fremgikk det at kriteriet skulle «vurderes på levetid og CO2 utslipp for produksjon av apparater.»
- (6) Konkurranses grunnlagets vedlegg inneholdt en nærmere beskrivelse av arbeidet som skulle gjennomføres og inneholdt også et flyfoto av Stigeråsen skole, hvor fire forskjellige soner av uteområdet som skulle ombygges, var markert. For hver av de fire sonene var det angitt hva som skulle etableres av aktiviteter. Sone 4 var angitt med overskriften «Sone 4 opsjon».
- (7) I sone 1 skulle det etableres «Hinderløype/Klatrestativ» og «Hinderløype/Klatreelement», benevnt henholdsvis post 1.1 og 1.2. I sone 3 skulle det etableres «Klatrestativ» og «Huskestativ», benevnt henholdsvis post 3.1 og 3.2. I sone 4 skulle det etableres «Klatrenett», benevnt 4.1.
- (8) For samtlige av disse, med unntak av «Huskestativ», var det blant annet angitt følgende krav:
- «Skal være sertifisert i henhold til NS EN 16630 eller NS EN 16899 i tillegg til NS EN 1176»*
- (9) For «Huskestativ» i sone 3 var det i stedet angitt:
- «Skal være sertifisert i henhold til NS EN 1176»*
- (10) Den 3. juli 2025 gjennomførte innklagede befarings på Stigeråsen skole. Av referatet fra befaringsen fremgikk:
- «Arbeid må være slutført før vinterperioden, altså høst 2025. [...]*
- Alle elementer som det gis tilbud på skal være godkjent i forhold til spillemiddelordningen. Dokumentasjon på dette skal legges ved for hvert element. Lekehuset faller utenfor.»*
- (11) Før tilbudsfristens utløp mottok innklagede tre tilbud, fra Uniqa AS, Håkonsen Og Sukke Landskapsentreprenør AS og Anleggsgartner Nordengen AS (heretter klager).
- (12) Den 5. september 2025 ble leverandørene informert om at kontrakt var tildelt Uniqa AS (heretter valgte leverandør). Valgte leverandør hadde totalt fått 7,23 poeng, Håkonsen Og Sukke Landskapsentreprenør AS hadde fått totalt 6,8 poeng, og klager hadde fått totalt 6,12 poeng. På miljøkriteriet var det opplyst at alle tre leverandørene hadde fått 1,5 av 3 mulige poeng.
- (13) Klager påklaget tildelingsbeslutningen den 10. september 2025. Innklagede besvarte klagen 11. september 2025, og tok den ikke til følge.

- (14) Klagen ble brakt inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser den 14. september 2025. Klagebehandling startet 15. september 2025, jf. forskrift 15. november 2002 nr. 1288 om klagenemnd for offentlige anskaffelser (heretter *klagenemndsforordningen*) § 13 siste punktum.
- (15) Kontrakt med valgte leverandør ble inngått 17. september 2025.
- (16) Den 30. september 2025 sendte klager en epost til innklagede, med emnet «*Gulset og Stigeråsen skoler*». I e-posten purret klager på innklagede vedrørende innsyn i valgte leverandørs tilbud, hvor det ble bedt om innsyn «*spesielt i sertifikatene*». Innklagede svarte samme dag at det ikke var etterspurt sertifikater i konkurransen, og dette var derfor ikke levert sammen med tilbudet. I den videre e-post korrespondansen ba klager innklagede om å innhente sertifikatene for å få bekreftet om apparatene var sertifiserte, fordi klager «*sterkt antar at dette ikke finnes*». Klager viste til at innklagede da hadde en kontrollplikt.
- (17) I desember 2025 ble valgte leverandør klaget inn til Næringslivets konkurranseutvalg for påstått brudd på markedsføringsloven § 26. I klagen ble det påklaget at valgte leverandør i sitt tilbud i konkurransen om ombygging av utearealer på Stigeråsen skole, hadde fremstilt en egenerklæring som sertifikat, at innklagedes manglende evne til å se forskjell på en påstand om samsvar og et bevis på sertifisering var utnyttet, og at dette var et klart brudd på sannhetsprinsippet i markedsføringsretten.
- (18) Saken ble behandlet av Næringslivets konkurranseutvalg den 4. februar 2026. Av protokollen fra møtet fremgikk innledningsvis at klager hadde spesifisert at det var de markedsføringsrettslige sidene ved saken som skulle vurderes, og ikke de anskaffelsesrettslige. Av utvalgets uttalelse fremgikk blant annet:
- «Utvalget skal ta stilling til om UNIQAs merking av produktblader med symboler som illustrerer sertifikatbetegnelser sammenfallende med krav i anskaffelsesinvitasjonen til Skien kommune i saksnr. 25/24 er i strid med markedsføringsloven § 26.*
- Partenes svar på anskaffelsesinvitasjonen er ikke fremlagt i sin helhet, det er ikke fremlagt kommunikasjon mellom kommunen og UNIQA og dokumentasjonsnivået på enkelte faktiske forhold fremstår som mangelfullt. Utvalget avgjør saken på det grunnlag som er fremlagt.*
- Utvalget presiserer at man ikke tar stilling til anskaffelsesrettslige spørsmål, herunder om tilbudet oppfylte konkurransegrunnlagets krav eller om oppdragsgiver hadde grunnlag for avvisning.»*
- (19) Utvalget konkluderte med at valgte leverandør, slik saken var opplyst, hadde benyttet merking knyttet til sertifisering i tilbudet, som produktene ikke hadde på tilbudstidspunktet. Utvalget konkluderte med at merkingen av produktdatabladene var i strid med markedsføringsloven § 26.
- (20) Nemndsmøte i saken ble avholdt 13. april 2026.

Anførsler:

Klager har i det vesentlige anført:

- (21) Innklagede har brutt regelverket ved ikke å avvise valgte leverandørs tilbud. Tilbudet inneholder vesentlige avvik. Kravet om sertifisering av produktene var et absolutt og ufravikelig krav, da det i kravet var benyttet «skal». Avvik fra kravet er derfor automatisk vesentlig, og medfører avvisningsplikt. Absolutte krav må også som utgangspunkt være oppfylt ved tilbudsfristens utløp.
- (22) Av referatet fra anbudsbefaringen som ble gjennomført, fremgikk det at alle elementer det gis tilbud på, skal være godkjent etter spillemiddelordningen, og at dokumentasjon på dette skulle legges ved hvert element. Dette krever sertifisering etter NS EN 16630 eller 16889. Derfor fremgikk det tydelig at tilbyderne skulle legge ved dokumentasjon på at produktene var sertifisert etter NS EN 16630 i tilbudet. Befaringen ble gjennomført før tilbudslevering, og må få betydning for tolkning av konkurransegrunnlaget.
- (23) Valgte leverandør har bevisbyrden for at kravene er oppfylt. Kravet om at produktene må være sertifisert, må dokumenteres med selve sertifikatet. Produktdatabladet valgte leverandør har fremlagt, er en egenerklæring og kan ikke sannsynliggjøre at en tredjepartssertifisering faktisk har funnet sted. Når en leverandør ikke leverer dokumentasjon som sannsynliggjør at et absolutt krav vil bli oppfylt, medfører dette avvisningsplikt.
- (24) Sertifiseringene var også avgjørende for å kunne evaluere på miljøkriteriet. Verifiserte data om levetid og miljøegenskaper er nettopp det som fremkommer av de offisielle sertifikatene og tilhørende testrapporter. Produktdatabladene inneholder ingen verifiserte data om dette. Når 30 prosent av evalueringen er basert på udokumenterte påstander, er evalueringen vilkårlig og hele konkurransen forrykket. Uten de faktiske sertifikatene har ikke innklagede hatt mulighet til å foreta en reell og objektiv sammenligning av tilbudenes miljøprestasjon, og det utgjør et brudd på kravet om at tildelingskriteriene må tillate en effektiv verifisering av opplysningene i tilbudene. Miljøkriteriet kunne derfor ikke evalueres på en lovlig og etterprøvable måte. Dette utgjør også et grunnlag for avvisning av valgte leverandørs tilbud.
- (25) Innklagede hadde undersøkelsesplikt om opplysningene i valgte leverandørs tilbud var korrekte. Det forelå en konkret og spesifikk henvendelse fra klager, og innklagede visste at det kun var fremlagt egenerklæring fra valgte leverandør. Kravet gjelder absolutte sikkerhetskrav for lekeplassutstyr og treningsutstyr, som direkte gjelder barns sikkerhet. Dette skjerper aktsomhetsplikten til innklagede. Verifiseringen ville også vært enkel å gjennomføre, ved å be valgte leverandør fremlegge sertifikatene. Det foreligger også konkrete holdepunkter som gir foranledning for kontroll, som klager har gjort innklagede oppmerksom på helt fra tildeling av kontrakt.
- (26) Det er i etterkant av tildelingen fremkommet opplysninger som bekrefter at valgte leverandørs tilbudte produkter ikke er sertifisert, og dermed ikke oppfyller kravet. At et produkt er produsert i samsvar med en standard, er heller ikke det samme som at det er sertifisert etter en standard. Dette bekrefter at det foreligger avvisningsplikt av valgte leverandørs tilbud. Uansett var innklagede kjent med dette forholdet lenge før kontraktsinngåelse, da klager gjentatte ganger har gjort innklagede oppmerksom på at valgte leverandørs tilbud inneholdt et vesentlig avvik. Ved å bevisst velge å ikke verifisere opplysningen når konkrete holdepunkter forelå, har innklagede opptrådt i strid

med god forvaltningsskikk, og unnlatt å sikre at tildelingen hvilte på et korrekt og forsvarlig grunnlag.

- (27) Innklagedes anførsel om at klager også skulle vært avvist hvis klagers anførsel fører frem, bygger på en grunnleggende misforståelse av dokumentasjonskravet. Dokumentasjonskravet knyttet seg til dokumentasjon av sertifisering for spillemiddelgodkjenning. NS EN 1176 har ikke dette formålet, og er derfor uten relevans. At klager ikke leverte disse sertifikatene i tilbudet, er derfor irrelevant. Det ble fremlagt sertifikater etter NS EN 16630, som var tilstrekkelig. Videre har Telemark fylkeskommune bekreftet at det er søkt om og blitt tildelt spillemidler til to anlegg på Stigeråsen skole, og at det kreves at tredjepartssertifisering blir fremlagt før midlene blir utbetalt. Dette skulle derfor vært fremlagt på tilbudstidspunktet. Spillemiddelsøknadene var også basert på bindende tilbud fra valgte leverandør inngitt i januar 2025, et halvt år før konkurransen ble kunngjort.
- (28) I en parallell sak om Gulset ungdomsskole, sak 2026/0385, ble klagers tilbud avvist på grunn av vesentlig avvik fra det samme kravet som denne saken gjelder. I den konkurransen var klager i sitt tilbud ærlig om at enkelte produkter enda ikke var sertifisert, men var under sertifisering. Det utgjør forskjellsbehandling når innklagede ikke avviser valgte leverandør, som kun leverer egenerklæring med uriktige opplysninger i denne konkurransen, og at klager som gir korrekte opplysninger, blir avvist i den andre konkurransen. I konkurransen om Gulset ungdomsskole måtte sertifisering dokumenteres på tilbudstidspunktet, og innklagede avviste klager uten å gi mulighet for ettersending
- (29) Subsidiært anføres det at dersom både valgte leverandørs og klagers tilbud skulle vært avvist, måtte innklagede ha valgt enten å avlyse konkurransen, eller å endre konkurransen til konkurranse med forhandling uten forutgående kunngjøring.

Innklagede har i det vesentlige anført:

- (30) Det bestrides at regelverket er brutt. Det bestrides ikke at det er stilt absolutte krav til sertifisering av de tilbudte elementene. Produktene skulle oppfylle NS EN 1176, og i tillegg enten NS EN 16630 eller NS EN 16899. Det er imidlertid ikke stilt særskilte krav til dokumentasjon for at kravet er oppfylt, herunder krav om å levere sertifikater. Oppdragsgiver kan da som den klare hovedregel legge til grunn at kravet er oppfylt, og skal kunne stole på de opplysningene som gis i tilbudet. Valgte leverandør har ved inngivelsen av sitt tilbud, uten forbehold, gitt tilsagn om at kravene i kravspesifikasjonen er oppfylt. Det er i tillegg fremlagt produktdatablader hvor det fremgår at det tilbudte utstyret er sertifisert etter de påkrevde standardene. Tilbudet oppfylder derfor kravene, og det foreligger ikke avvik ved tilbudet.
- (31) Referatet fra anbudsbeferingen endrer ikke tolkningen av konkurransegrunnlaget. Dokumentasjonskravet som nevnes er en betingelse for oppfyllelse av kontrakten, som understøttes av konkurransegrunnlaget for øvrig. Så lenge leverandøren har bekreftet at kravene i kravspesifikasjonen vil være oppfylt på overtakelsestidspunktet, har oppdragsgiver ikke grunnlag for å konstatere avvik.
- (32) Kravene til sertifisering i denne konkurransen har to formål. For det første skal sertifiseringen vise at apparatene som leveres er sikre og i samsvar med lekeplassforskriften. Oppfyllelse av NS EN 1176 ivaretar dette hensynet. For det andre skal sertifiseringen sikre tilgang på spillemidler. Sertifisering i henhold til NS EN 16630 eller 16899 gir mulighet for spillemidler for denne type anlegg. Spillemidler ble innvilget

allerede før konkurransen ble utlyst, og dokumentasjon fremlegges i forbindelse med søknad om utbetaling av midler. Denne søknaden kan ikke sendes før anlegget er ferdigstilt og prosjektet avsluttet, og er ikke sendt i denne konkurransen. For begge formålene er det derfor tilstrekkelig at sertifiseringen foreligger på overtakelsestidspunktet. Klagers redegjørelse for spillemiddelprosessen er feil, da det vedlagte tilbudet fra valgte leverandør kun var et eksempel for å vise type apparater og kostnader søknaden skal dekke. Det representerer ingen bindende avtale mellom partene. Eventuelle korrigeringer på grunn av det endelig inngåtte tilbudet må så justeres i søknaden for utbetaling.

- (33) Klager har selv fremlagt sertifikater for fire produktgrupper, som kun viser testing i henhold til NS-EN 16630:2015, og ikke NS EN 1176. Dersom klagers anførsler skulle bli tatt til følge, vil dette innebære at også klager skulle vært avvist.
- (34) Sertifikatene er uansett ikke relevant for evalueringen av miljøkriteriet. Dokumentasjonskravet var produktdatablad. Leverandørene har levert dette, med opplysninger om levetid, men ikke CO2 utslipp ved produksjon. Tilbudene ble vurdert som like gode og fikk dermed lik uttelling på dette kriteriet. Testing i henhold til de angitte standardene er heller ikke egnet til å skille tilbudene fra hverandre på miljøkriteriet. Vurderingen av om det er rettslige mangler ved tilbudsevalueringen må bero på konkurransegrunnlaget, tolkningen av dette og gjennomføringen av den aktuelle konkurransen. Oppdragsgivers gjennomføring av andre konkurranser er ikke relevante for denne vurderingen. Hver konkurranse må vurderes for seg.
- (35) Dersom det skulle vise seg at de tilbudte produktene likevel ikke skulle tilfredsstillende de absolutte kravene, vil dette utgjøre et kontraktsbrudd fra valgte leverandørs side. Dette er imidlertid ikke et brudd på regelverket for offentlige anskaffelser. Oppdragsgiver har heller ingen plikt til å kontrollere opplysningene i et tilbud med mindre det foreligger særlige holdepunkter. Det er videre ingen holdepunkter for at valgte leverandør ikke vil oppfylle sine kontraktsforpliktelser i kontrakten. Dersom det mot all formodning skulle vise seg at valgte leverandør ikke leverer sertifiserte produkter, vil dette gi grunnlag for å nekte overtakelse etter kontrakten, og dagbøter vil påløpe til sertifikatene er på plass. Om det ikke leveres er det et vesentlig kontraktsbrudd som gir grunnlag for heving av kontrakten.
- (36) Næringslivets konkurranseutvalgs uttalelse er uten betydning for saken. Det er spesifisert i protokollen at det ikke tas stilling til anskaffelsesrettslige problemstillinger i uttalelsen.

Klagenemndas vurdering:

- (37) Klagen er rettidig. Konkurransen gjelder ombygging av uteområder på Stigeråsen skole som er en bygge- og anleggsanskaffelse. Anskaffelsens verdi var ikke angitt i konkurransedokumentene. Innklagede har opplyst at den inngåtte kontraktens verdi var på omtrent 1 750 000 kroner ekskl. mva.
- (38) Av klagenemndsforordningen § 6 andre ledd første punktum fremgår det at klage kan fremsettes av «*enhver som har saklig interesse*» i å få avgjort lovmessigheten av en gjennomført anskaffelse. Denne interessen må vurderes som aktuell, og må vurderes konkret for hver enkelt anførsel, basert på hvilken betydning en vurdering av disse vil kunne ha for klager, se klagenemndas avgjørelse i sak 2019/426, avsnitt 59.

- (39) I denne saken ble klagers tilbud rangert som nummer tre i konkurransen. Anførselene om avvisning av valgte leverandørs tilbud på grunn av vesentlig avvik, retter seg kun mot valgte leverandørs tilbud, og ikke tilbudet til leverandøren rangert som nummer to. Anførselen, dersom den fører frem, vil dermed ikke føre til at klager ville blitt tildelt kontrakten. Klager har derfor ikke et reelt behov for å få avklart hvorvidt valgte leverandørs tilbud skulle vært avvist, se til sammenligning klagenemndas avgjørelse i sak 2025/0978, avsnitt 29.
- (40) Anførselen om kontrollplikt av opplysninger i valgte leverandørs tilbud, er fremsatt i forlengelsen av anførselen om at valgte leverandørs tilbud skulle vært avvist. Heller ikke dersom en anførsel om kontrollplikt av opplysningene i valgte leverandørs tilbud hadde ført frem, ville klager blitt satt i en posisjon hvor klager kunne fått tildelt kontrakt.
- (41) Klagenemnda avviser derfor disse anførselene for behandling på grunn av manglende saklig interesse, jf. klagenemndsforordningen § 6 andre ledd.
- (42) Anførselen som gjelder lovligheten av dokumentasjonskravet til tildelingskriteriet «Miljø», vil, dersom den fører frem, kunne medføre at det er utformet et tildelingskriterium i strid med forordningen. Klager har derfor saklig interesse i å få avgjort denne anførselen.
- (43) I anskaffelsesdokumentene var det angitt at anskaffelsen i tillegg til lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser (heretter *loven*), fulgte forskrift 12. august 2016 nr. 974 om offentlige anskaffelser (heretter *forskriften*) del I og del II, jf. forskriften §§ 5-1. Det var likevel angitt i konkurransegrunnlaget at «*Kontraktstildeling vil bli foretatt etter prosedyren åpen anbudskonkurranse, jfr. FOA § 13-1 (1)*», og at tilbud som inneholdt vesentlige avvik «*skal avvises etter forskrift om offentlige anskaffelser § 24-8(1) b*». Disse bestemmelsene er plassert i forskriften del III, som innebærer en mer omfattende regulering av anskaffelsesprosessen enn etter del II. Anskaffelsen ble kunngjort nasjonalt, altså i Doffin, hvor det kun fremgikk at prosedyren var «*åpen*», uten at det var presisert om det var siktet til åpen tilbudskonkurranse, som følger forskriften del II, eller åpen anbudskonkurranse, som følger forskriften del III. Når konkurransegrunnlaget likevel inneholdt så tydelige henvisninger til prosedyren åpen anbudskonkurranse, jf. § 13-1 (1), og at kontraktstildeling skulle skje basert på denne prosedyren, har innklagede gitt leverandørene en berettiget forventning om at disse reglene vil bli etterlevd. Innklagede har dermed bundet seg til å følge de reglene som følger av alminnelig forskrift del III ved gjennomføring av konkurransen, jf. EU-domstolens dom i sak C-87/94 *Wallonske busser*, premiss 35.
- (44) Klagenemnda tar så stilling til om innklagede har brutt regelverket ved at det ikke har vært mulig å foreta en reell og objektiv sammenligning av tilbudene bl.a. på grunn av et ulovlig dokumentasjonskrav til tildelingskriteriet «Miljø».
- (45) Det følger av forskriften § 18-1 (9) at oppdragsgiver skal angi krav til dokumentasjon for hvert tildelingskriterium. Dokumentasjonskravene skal sørge for at oppdragsgiver kan foreta en «*effektiv kontroll*» av nøyaktigheten av opplysningene leverandørene har oppgitt i sine tilbud, og om tilbudene oppfyller tildelingskriteriene, se direktiv 2014/25/EU artikkel 82 avsnitt 4, og EFTA-domstolens avgjørelse i sak E-16/16 *Fosen I*, avsnitt 120. Videre påpeker EFTA-domstolen i avsnitt 122 at også forholdsmessighetsprinsippet er av betydning, ved at behovet for et dokumentasjonskrav ikke må gå lenger enn nødvendig. Kontrollkravet kan dermed ikke strekke seg «*så langt som til å kreve at*

oppdragsgiver fastslår med en grad av sannsynlighet som grenser mot sikkerhet», at opplysningene fremlagt i tilbudene er entydige. Det bemerkes også at som et utgangspunkt må oppdragsgiver kunne stole på opplysningene som fremgår av leverandørers tilbud, se for eksempel KOFA sak 2024/1756, avsnitt 36, og tingrettens dom i TOSL-2021-100376.

- (46) Tildelingskriteriene er gjengitt i avsnitt 5 i sakens bakgrunn. Som dokumentasjon for tildelingskriteriet «Miljø» skulle leverandørene levere «Produktdokumentasjon». Om evalueringen av kriteriet fremgikk det at det var levetid og CO2 utslipp ved produksjon som ville vurderes for de tilbudte apparatene. Svar på kriteriet skulle leveres i tre svarbokser, hvor svarboksen for miljøkriteriet inneholdt teksten «Produktdatablad». Det skulle derfor leveres produktdatablad eller lignende produktdokumentasjon som inneholdt opplysninger om levetid og CO2 utslipp for produktene.
- (47) Et produktdatablad er et dokument som inneholder opplysninger om et produkt. Dersom tilbyderne i sine produktdatablad i tilbudet opplyste om produktenes levetid og CO2 utslipp ved produksjon, ville innklagede kunne evaluere tilbudene basert på disse opplysningene. Et produktdatablad eller produktdokumentasjon levert i et tilbud i en anbudskonkurranse, er en erklæring fra leverandøren om at de forplikter seg til å levere produktet slik det er beskrevet i tilbudet.
- (48) Klagenemnda viser i den forbindelse til at det klare utgangspunktet er at en oppdragsgiver skal kunne stole på de opplysningene som gis i tilbudet, se LB 2016-65693, LB-2014-156469 og LH-2020-178227. Dette har sammenheng med at en leverandør bindes av tilbudet som inngis. Når utgangspunktet er at en oppdragsgiver skal kunne stole på opplysninger oppgitt i tilbudet, herunder opplysninger angitt i et produktdatablad eller annen produktdokumentasjon, vil det ikke være forholdsmessig å kreve at oppdragsgiver også må kreve dokumentasjon fra en tredjepart som verifiserer opplysningene. Det er en forskjell på et dokumentasjonskrav som krever oppgitte opplysninger som leverandørene selv kun går god for i tilbudet, og et tildelingskriterium hvor det enten ikke er oppstilt eller ikke er mulig å oppstille et dokumentasjonskrav, eller at kriteriet legger opp til å evaluere på forhold som ikke er mulig å fastslå, og dermed heller ikke mulig å dokumentere, på tilbudstidspunktet. Dette var tilfellene i EU-domstolens dom i sak C-448/01 *Wienstrom*, og Høyesteretts dom i HR-2019-1801-A *Fosen Linjen*.
- (49) Klagers anførsel om at innklagede har oppstilt et ulovlig dokumentasjonskrav fører ikke frem.
- (50) Til slutt bemerker klagenemnda at innklagede har forklart at ingen av leverandørene opplyste om CO2 forbruk ved produksjon for de tilbudte produktene, verken i de leverte produktdatabladene eller for øvrig i sine tilbud. Samtlige leverandører fikk derfor 0 poeng på denne delen av kriteriene. Når det gjelder angitt levetid på produktene, ble leverandørene vurdert å være like gode på dette punktet, og ble derfor gitt like god uttelling på denne delen av kriteriet. Samtlige leverandører har fått 1,5 av 3 mulige poeng. Når klagenemnda overfor har konstatert at det er tilstrekkelig å legge til grunn leverandørens opplysning om levetid på produktet i en evaluering, kan klagenemnda ikke se at innklagede har gått utenfor de rettslige rammene for evalueringen ved å vektlegge opplysningene angitt i produktdatabladene vedrørende levetid på produktene. Avvik fra oppfyllelse av dokumentasjonskrav til tildelingskriterier, vil også som regel kunne håndteres ved å gi trekk i evalueringen, fremfor å medføre avvisningsplikt, se til sammenligning klagenemndas avgjørelse i sak 2025/1015, avsnitt 35.

- (51) Ettersom klagenemnda har avvist klagers anførsler om avvisning av valgte leverandørs tilbud og kontrollplikt av opplysninger i valgte leverandørs tilbud for behandling på grunn av manglende saklig interesse, gir saken ikke grunnlag for å ta stilling til om avvisningen i konkurransen om Gulset ungdomsskole innebærer brudd på likebehandlingsprinsippet. Det gjelder dessuten to separate anskaffelser som i utgangspunktet må vurderes separat. Nemnda bemerker samtidig at dette ikke utelukker at opplysninger som gis i den ene konkurransen, kan få betydning også for vurderingen i den andre, særlig i situasjoner hvor konkurransene er gjennomført parallelt, av samme person og i stor grad bygger på tilsvarende konkurransegrunnlag.

Konklusjon:

Skien kommune har ikke brutt regelverket for offentlige anskaffelser.

For Klagenemnda for offentlige anskaffelser,

Sverre Nyhus

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Klagenemnda for offentlige anskaffelser

Saken gjelder: Ulovlig direkte anskaffelse.

Innklagede gjennomførte en konkurranse for ombygging av uteområder ved Stigeråsen skole. Klager anførte at innklagede hadde gjennomført en ulovlig direkte anskaffelse ved å godta et tilbud med et vesentlig avvik, og dermed vesentlig endre den opprinnelige kontrakten. Klager anførte også at forsinkelsen i prosjektet medførte at innklagede hadde gjort en vesentlig endring av kontrakten. Klagers anførsler førte ikke frem.

Klagenemndas avgjørelse 23. april 2026 i sak 2025/1898

Klager: Anleggsgartner Nordengen AS

Innklaget: Skien kommune

Klagenemndas medlemmer: Christina Paludan Melson, Sverre Nyhus og Hanne Torkelsen

Bakgrunn:

- (1) Skien kommune (heretter *innklagede*) kunngjorde 28. juni 2025 på Doffin en konkurranse for ombygging av uteområder ved Stigeråsen skole. Tilbudsfrist var 15. august 2025.
- (2) Om anskaffelsesprosedyren var det opplyst følgende:

«Anskaffelsen gjennomføres i henhold til lov om offentlige anskaffelser av 17. juni 2016 (LOA) og forskrift om offentlige anskaffelser (FOA) FOR 2016-08-12-974. del I og del II. Kontraktstildeling vil bli foretatt etter prosedyren åpen anbudskonkurranse, jfr. FOA § 13-1(1).

Det oppmerksom [sic] på at tilbud som inneholder vesentlige avvik fra anskaffelsesdokumentene skal avvises etter forskrift om offentlige anskaffelser § 24-8(1) b. Oppdragsgiver kan avvise tilbud som inneholder avvik fra anskaffelsesdokumentene, uklarheter eller lignende som ikke må anses ubetydelige, jfr. forskriftens § 24-8(2) a.»

- (3) Kontrakt skulle tildeles basert på tildelingskriteriene «Pris», vektet 40 prosent, «Løsningsforslag», vektet 30 prosent, og «Miljø», vektet 30 prosent. Dokumentasjonskravet for «Løsningsforslag» var «Tegninger av løsningsforslag og tegninger av apparater». Dokumentasjonskravet for «Miljø» var «Produktdokumentasjon». Om evalueringen av dette kriteriet fremgikk det at det skulle «vurderes på levetid og CO2 utslipp for produksjon av apparater.»
- (4) Konkurranses grunnlagets vedlegg inneholdt en nærmere beskrivelse av arbeidet som skulle gjennomføres, og også et flyfoto av Stigeråsen skole, hvor fire forskjellige soner av uteområdet som skulle ombygges, var markert. For hver av de fire sonene var det angitt hva som skulle etableres av aktiviteter. Sone 4 var angitt med overskriften «Sone 4

Postadresse:
Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:
Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

opsjon». For sone 1, 2 og 3 var det angitt at «*Nødvendig grunnarbeid skal være inkludert i prisen*».

(5) I sone 1 skulle det etableres «*Hinderløype/Klatrestativ*» og «*Hinderløype/Klatreelement*», benevnt henholdsvis post 1.1 og 1.2. I sone 3 skulle det etableres «*Klatrestativ*» og «*Huskestativ*», benevnt henholdsvis post 3.1 og 3.2. I sone 4 skulle det etableres «*Klatrenett*», benevnt 4.1.

(6) For samtlige av disse, med unntak av «*Huskestativ*», var det blant annet angitt følgende krav:

«Skal være sertifisert i henhold til NS EN 16630 eller NS EN 16899 i tillegg til NS EN 1176»

(7) For «*Huskestativ*» i sone 3 var det i stedet angitt:

«Skal være sertifisert i henhold til NS EN 1176»

(8) Den 3. juli 2025 ble det gjennomført befaringsområde, hvor Uniqa AS, Håkonsen Og Sukke Landskapsentreprenør AS og Anleggsgartner Nordengen AS deltok. Av referatet fremgikk blant annet:

«Arbeid må være slutført før vinterperioden, altså høst 2025. [...]

Alle elementer som det gis tilbud på skal være godkjent i forhold til spillemiddelordningen. Dokumentasjon på dette skal legges ved for hvert element. Lekehuset faller utenfor. [...]

Område 1:

- Opsjon gummidekke 1 – i tilfelle det er overflate montering som må til så er det kun gummidekke som er godkjent fallunderlag*
- Sone 1 og 2 skal henge sammen, men med tydelig skille mellom sonene. [...]*
- Antar overflatemontering pga grunnforhold*

(9) Før tilbudsfristens utløp mottok innklagede tre tilbud, fra Uniqa AS, Håkonsen Og Sukke Landskapsentreprenør AS og Anleggsgartner Nordengen AS (heretter *klager*).

(10) Den 5. september 2025 ble leverandørene informert om at kontrakt var tildelt Uniqa AS (heretter *valgte leverandør*). Klagers tilbud ble rangert som nummer tre.

(11) Klager påklaget tildelingsbeslutningen den 10. september 2025. Innklagede besvarte klagen 11. september 2025, og tok den ikke til følge.

(12) Den 14. september 2025 sendte klager en klage til Klagenemnda for offentlige anskaffelser med anførsel om at valgte leverandør skulle vært avvist fordi tilbudet ikke inneholdt sertifikater som viste at tilbudte apparater var sertifiserte, se sak 2025/1299.

- (13) Kontrakt med valgte leverandør ble inngått 17. september 2025. I kontrakten fremgikk det at «Igangsettelse på byggeplassen» var 6. oktober 2025, og «Sluttfrist» var 27. november 2025.
- (14) Den 30. september 2025 sendte klager en epost til innklagede, med emnet «Gulset og Stigeråsen skoler». I e-posten purret klager på innklagede vedrørende innsyn i valgte leverandørs tilbud, hvor det ble bedt om innsyn «spesielt i sertifikatene». Innklagede svarte samme dag at det ikke var etterspurt sertifikater i konkurransen, og dette var derfor ikke levert sammen med tilbudet. I den videre e-post korrespondansen ba klager innklagede om å innhente sertifikatene for å få bekreftet om apparatene var sertifiserte, fordi klager «sterkt antar at dette ikke finnes». Klager viste til at innklagede da hadde en kontrollplikt.
- (15) Det ble avholdt byggemøte mellom valgte leverandør og innklagede den 27. november 2025. Av referatet fra møtet fremgikk blant annet:

<i>Punkt</i>	<i>Kommentar:</i>
1	<i>Kort status prosjekt, kaldt vær har skapt utfordringer knyttet til fremdrift. Da spesielt med tanke på å legge gummidekke før jul. Apparater blir montert i telt grunnet kulde. God fremdrift på apparater og montering</i>
2	<i>Utgraving sone 1 og sone 2 viser utfordringer knyttet til grunnforhold og plassering av utstyr. Området må omprosjekteres og det vurderes å flytte eksisterende trampoliner for å få bedre plass til nytt utstyr, Plassering av fjell og utstyr krever omprosjektering av området. Ulike varianter mulig/ble diskutert. Endelig løsning skal godkjennes av byggherre. Man tar utgangspunkt i å lage et område innenfor de mengder man opprinnelig så for seg og at man tilpasser trampoliner</i>
3	<i>Behovet for omprosjektering og forventningene om kaldt vær gir grunnlag for fristforlengelse på prosjektet. Forslag ny dato fra UNIQA AS er 24. april. Dette for å ha nok tid til å få et stabilt vær med tanke på legging av dekke. Andre områder klargjøres fortløpende med tanke på delovertakelse og åpning.</i>
4	<i>Sone 3 har ingen store utfordringer og monteres som planlagt</i>

- (16) I desember 2025 ble valgte leverandør klaget inn til Næringslivets konkurranseutvalg for påstått brudd på markedsføringsloven § 26. I klagen ble det påklaget at valgte leverandør i sitt tilbud i konkurransen om ombygging av utearealer på Stigeråsen skole, hadde fremstilt en egenerklæring som sertifikat, at innklagedes manglende evne til å se forskjell på en påstand om samsvar og et bevis på sertifisering var utnyttet, og at dette var et klart brudd på sannhetsprinsippet i markedsføringsretten.
- (17) Det ble avholdt et nytt byggemøte mellom valgte leverandør og innklagede 17. desember 2025. Av referatet fra dette byggemøtet fremgikk:

<i>Nr.</i>	<i>Omhandler</i>

1.1	<i>Fremdrift, prosjektet er etter planen. Dette på grunn av funn av fjell og omprosjektering.</i>
1.2	<i>Foreslått ny plassering for trapolineområdet mellom basketbane og ballbinge</i>
1.3	<i>Oppstart sone 4 har vært utsatt på grunn av forsinkelse på levering av deler fra Frankrike og frost.</i>
1.4	<i>Apparater i sone 1 og 3 er fysisk ferdigstilt.</i>
1.5	<i>De planlegges å fjerne byggegjerder, apparatene er ikke ferdigstilt for sertifisering oversendes. Dette er ikke å anse som en overtagelse. Kommunen aksepterer å overta risikoen for kosmetiske skader som riper og annen bruksslitasje. Juridisk er apparater ikke overtatt.</i>

- (18) Klagen som ble sendt til Næringslivets konkurranseutvalg ble behandlet av utvalget den 4. februar 2026. Av protokollen fra møtet fremgikk innledningsvis at klager hadde spesifisert at det var de markedsføringsrettslige sidene ved saken som skulle vurderes, og ikke de anskaffelsesrettslige. Av utvalgets uttalelse fremgikk blant annet:

«Utvalget skal ta stilling til om UNIQAs merking av produktblader med symboler som illustrerer sertifikatbetegnelse sammenfallende med krav i anskaffelsesinvitasjonen til Skien kommune i saksnr. 25/24 er i strid med markedsføringsloven § 26.

Partenes svar på anskaffelsesinvitasjonen er ikke fremlagt i sin helhet, det er ikke fremlagt kommunikasjon mellom kommunen og UNIQA og dokumentasjonsnivået på enkelte faktiske forhold fremstår som mangelfullt. Utvalget avgjør saken på det grunnlag som er fremlagt.

Utvalget presiserer at man ikke tar stilling til anskaffelsesrettslige spørsmål, herunder om tilbudet oppfylte konkurransegrunnlagets krav eller om oppdragsgiver hadde grunnlag for avvisning.»

- (19) Utvalget konkluderte med at valgte leverandør, slik saken var opplyst, hadde benyttet merking knyttet til sertifisering i tilbudet, som produktene ikke hadde på tilbudstidspunktet. Utvalget konkluderte med at merkingen av produktdatabladene var i strid med markedsføringsloven § 26.
- (20) Klagen med påstand om ulovlig direkte anskaffelse ble brakt inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser den 30. desember 2025. Klagebehandling startet samme dato, jf. forskrift 15. november 2002 nr. 1288 om klagenemnd for offentlige anskaffelser (heretter *klagenemndsforordningen*) § 13 siste punktum.
- (21) Nemndsmøte i saken ble avholdt 13. april 2026.

Anførsler:

Klager har i det vesentlige anført:

- (22) Sertifiseringskravet i konkurransegrunnlaget er ikke bare et teknisk krav, men en forutsetning for prosjektets økonomiske realiserbarhet. Kravet om spillemiddelgodkjenning var et absolutt krav. For at utstyret skal kvalifisere som et idrettsanlegg berettiget til spillemidler, kreves det sertifisering etter NS EN 16630 eller NS EN 16899. Når innklagede aksepterer utstyr uten gyldig sertifisering, aksepterer de

samtidig at anlegget mister sin finansiering. Anlegget faller da utenfor støtteordningen. En endring som medfører at oppdragsgiver må bære hele kostnaden selv, fremfor å få den subsidiert, endrer kontraktens økonomiske balanse fundamentalt. Dette er en vesentlig endring av kontrakten. Dersom leverandørene visste at kravet til spillemiddelgodkjenning, og dermed NS EN 16630, ikke ville bli håndhevet, ville andre leverandører kunne vunnet frem med rimeligere lekeplussutstyr.

- (23) Det er heller ikke korrekt at fylkeskommunen ikke skulle utbetale spillemidlene før sertifiseringer forelå. Telemark fylkeskommune bekreftet 4. desember 2025 utbetaling av 390 000 kroner til innklagede, basert på dokumentasjon som bestod av et komplett, bindende tilbud fra valgte leverandør. Denne søknaden ble sendt 14. januar 2025, et halvt år før konkurransen ble kunngjort den 27. juni 2025. Utbetalingen ble stanset utelukkende fordi klager 30. desember varslet fylkeskommunen om at sertifiseringsdokumentasjonen kunne være uriktig. Deretter informerte fylkeskommunen den 12. januar 2026 om at utbetaling ikke ville skje før innklagede og valgte leverandør kunne «*visse til tredjepartssertifisering på disse anleggene*».
- (24) Innklagede har nektet å kontrollere sertifiseringen, til tross for at valgte leverandør har fremlagt en etterfølgende egenerklæring hvor det innrømmes at produktene ikke er sertifiserte. Innklagede har dermed mottatt et varsel med dokumentasjon som gav en klar oppfordring til å avdekke om valgte leverandør utførte tjenesten i tråd med kontrakten. Ved å nekte å be om dokumentasjon på et vilkår som er avgjørende for anleggets lovlighet og finansiering, utviser innklagede en passivitet som rettslig må likestilles med en ulovlig direkte anskaffelse. Testrapporten innklagede viser til som er utført i februar 2026, dokumenterer heller ikke at anlegget er sertifisert, kun at det er gjort en inspeksjon og kontroll av to konkrete apparater. Sertifikatene ble også uttrykkelig etterlyst av innklagede allerede 10. september 2025, og dermed stemmer det ikke at det ikke var fremsatt påstand om at produktene ikke var sertifiserte.
- (25) Det er også konstatert av et uavhengig bransjeorgan at produktene valgte leverandør har tilbudt, ikke var sertifisert etter NS EN 16630 på det relevante tidspunktet. Dette fjerner grunnlaget for innklagedes forsvar om at innklagede kunne stole på forsikringer. Når et uavhengig organ har fastslått at selve markedsføringen var villedende, kan ikke innklagede påberope seg god tro. Den passiviteten innklagede har utvist i saken, utgjør minst grov uaktsomhet, og det skal derfor illegges gebyr. Uttalelsen er relevant fordi den avklarer et sentralt faktisk forhold, at valgte leverandørs markedsføring av produktene som sertifisert etter NS EN 16630, var villedende. Dette har direkte betydning for vurderingen av om innklagede har akseptert levering av produkter som ikke oppfyller kontraktskravene.
- (26) Innklagede benytter sin egen hjemmeside for Stigeråsen skole til å markedsføre det nye anlegget overfor barn og familier, blant annet er det publisert en artikkel 24. desember 2025 med tittelen «*Nå kan du leke her – kom og prøv!*». Innklagede kan derfor ikke høres med at det er for tidlig å konstatere avvik fra sertifiseringskravet, og at vurderingen først er aktuell ved overtakelse. Når innklagede har markedsført lekeplassen, fjernet byggegjerd og latt utstyret være i daglig bruk i flere måneder, oppstår et misforhold mellom det rettslige standpunktet om juridisk overtakelse, og den faktiske situasjonen. Innklagede har akseptert en annen ytelse enn den kontrakten forutsatte.
- (27) Innklagedes standpunkter har også endret seg gjennom sakens forløp, ved først å anføre at sertifisering vil bli kontrollert ved gjennomføring, så at kontraktsbrudd ikke kunne

vurderes før overtakelse, så at avvik var for tidlig å konstatere. Til slutt anføres det plutselig at den kontrollen av apparatene som Kiwa gjennomførte, utgjør dokumentasjon på sertifisering og at det verken foreligger mislighold eller antesipert mislighold.

- (28) Videre har innklagede akseptert et vesentlig avvik fra den kunngjorte fremdriftsplanen. Det ble i befaringsreferatet krevd ferdigstilling høsten 2025. Dette var et absolutt krav ved at formuleringen «*må*» var benyttet. Dersom en leverandør hadde tatt forbehold, ville dette medført avvisning. Dette kan åpenbart ha påvirket deltakelse i konkurransen og tilbudte priser. Anlegget stod uferdig per desember 2025. Ved ikke å sanksjonere forsinkelsen, gir innklagede valgte leverandør en økonomisk fordel i form av lengre tid til prosjektering og fremskaffelse av dokumentasjon. Bevisst tolerering av kontraktsbrudd utgjør en materiell endring av avtalen. Når forsinkelsen i tillegg henger sammen med de manglende sertifiseringene, er endringen vesentlig og utgjør en ulovlig direkte anskaffelse.
- (29) Det må særlig legges vekt på skjerpene momenter i gebyrutmålingen. Innklagede har mottatt et eksplisitt varsel med dokumentasjon fra leverandørens egen advokat, men har aktivt valgt å ikke undersøke forholdet. Den vesentlige endringen forskyver konkurranseforholdet til ulempe for seriøse aktører som investerer i tredjepartssertifisering.

Innklagede har i det vesentlige anført:

- (30) Det bestrides at det foreligger avvik mellom kontraktsforpliktelsen og den forventede leveransen. Så lenge det ikke kan konstateres noe avvik, foreligger det heller ikke noe vesentlig endring, og dermed heller ikke ulovlig direkte anskaffelse.
- (31) Valgte leverandør er kontraktsmessig forpliktet til å levere elementer som er sertifiserte i henhold til NS EN 16630 eller NS EN 16899, slik det står i beskrivelsen av aktivitetsområder i bilag til konkurransegrunnlaget. Det er heller ingen uenighet om at elementene som leveres skal «*være godkjent i forhold til spillemiddelordningen*».
- (32) Anlegget er ikke overlevert, og vurdering av eventuelle avvik fra kravet om sertifisering er derfor for tidlig å konstatere. Det er imidlertid gitt forsikringer fra valgte leverandør om at sertifiserte produkter vil bli levert på overtakelsestidspunktet. Innklagede har ikke hatt grunn til å betvile disse opplysningene. Det foreligger derfor verken mislighold eller antesipert mislighold av kontraktsforpliktelsen. Næringslivets Konkurransutvalg slår i protokollen fast at uttalelsen ikke berører anskaffelsesrettslige spørsmål. Uttalelsen har derfor ingen relevans til spørsmålet om ulovlig direkte anskaffelse.
- (33) Dersom det mot all formodning skulle vise seg at valgte leverandør ikke leverer sertifiserte produkter, vil dette gi grunnlag for å nekte overtakelse etter kontrakten, og dagbøter vil påløpe til sertifikatene er på plass. Det er i så fall et vesentlig kontraktsbrudd som gir grunnlag for heving av kontrakten. Det er ikke aktuelt å overta anlegget uten sertifiserte apparater, og det foreligger ingen aksept for at produktene kan leveres uten sertifisering. Dette innebærer likevel ikke at anlegget ikke kan benyttes når det er ferdig montert. Som kjent er de ulike elementene sertifisert etter lekeplass-standarden NS EN 1176, noe som blant annet betyr at apparatene oppfyller nødvendige sikkerhetskrav. Det at anlegget er tatt i bruk betyr heller ikke det samme som at anlegget er overtatt i kontraktsrettslig forstand. Det er nå mottatt dokumentasjon på sertifisering etter NS EN 16630.

- (34) Spillemidler ble tildelt allerede før konkurransen ble utlyst, og dokumentasjon fremlegges i forbindelse med søknad om utbetaling av midler. Denne søknaden kan ikke sendes før anlegget er ferdigstilt og prosjektet avsluttet. Fylkeskommunen har også bekreftet at kravet om dokumentasjon av tredjepartsertifisering skal foreligge før utbetaling blir utført, og at dette også er tilstrekkelig. Kommunen har altså ikke mistet retten til spillemidler, og det foreligger ingen endring i de økonomiske forutsetningene som ligger til grunn for kontrakten. Søknaden fra januar 2025 som klager viser til, gjelder aktivitetsbane og isbane på Stigeråsen skole, og ikke apparatene denne avtalen gjelder. Beløpene er imidlertid like, noe som kan forklare misforståelsen. Disse midlene er utbetalt. Det er ikke sendt søknad om utbetaling av spillemidler for anleggene denne saken omhandler, dette vil bli gjort når anlegget er ferdigstilt og overtatt.
- (35) Den utsatte ferdigstillingen av anlegget utgjør heller ikke en vesentlig endring. Endringen må anses tillatt som en nødvendig endring som følge av omstendigheter en aktsom oppdragsgiver ikke kunne forutse. I tillegg er endringen lovlig i henhold til endringsklausul i kontrakten, som er standardkontrakten NS 8407. Avtalt oppstart var 6. oktober og ferdigstilling 27. november 2025. Sluttfriksen ble satt fordi arbeidet med anlegget forutsatte at det var frost- og snøfritt. Underveis ble det imidlertid avdekket at grunnforholdene krevde mer arbeid enn forutsett. Dette medførte at hele prosjektet ble forsinket med flere uker, og ble dermed ikke ferdig før frost og snø. Det følger av NS 8407 punkt 33.3 at totalentreprenøren har krav på fristforlengelse dersom fremdriften hindres av forsinkelse eller svikt ved spesifikt angitte ytelser fra byggherren, eller andre forhold byggherren har risiko for. Byggherre har risiko for forhold i grunnen «*dersom de avviker fra det totalentreprenøren hadde grunn til å regne med ved utarbeidelse av tilbudet*». Det er nettopp slike forhold som har gjort seg gjeldende her, og valgte leverandør hadde dermed krav på fristforlengelse i henhold til kontrakten. Endringen medfører uansett ikke at anskaffelsens overordnede karakter blir endret.

Klagenemndas vurdering:

- (36) Klagen gjelder en anførsel om ulovlig direkte anskaffelse. I slike saker gjelder ikke et krav om saklig klageinteresse, jf. klagenemndsforordningen § 13a første ledd. For påstand om ulovlig direkte anskaffelse, er klagefristen to år fra kontrakt er inngått, jf. klagenemndsforordningen § 13a andre ledd. Klagen er inngitt rettidig. Konkurransen gjelder ombygging av uteområder på Stigeråsen skole, som er en bygge- og anleggsanskaffelse. Anskaffelsens verdi var ikke angitt i konkurransedokumentene.
- (37) I anskaffelsesdokumentene var det angitt at anskaffelsen i tillegg til lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser (heretter *loven*), fulgte forskrift 12. august 2016 nr. 974 om offentlige anskaffelser (heretter *forskriften*) del I og del II, jf. forskriften §§ 5-1. Det var likevel angitt i konkurransegrunnlaget at «*Kontraktstildeling vil bli foretatt etter prosedyren åpen anbudskonkurranse, jfr. FOA § 13-1 (1)*», og at tilbud som inneholdt vesentlige avvik «*skal avvises etter forskrift om offentlige anskaffelser § 24-8(1) b*». Disse bestemmelsene er plassert i forskriften del III, som innebærer en mer omfattende regulering av anskaffelsesprosessen enn etter del II. Anskaffelsen ble kunngjort nasjonalt, altså i Doffin, hvor det kun fremgikk at prosedyren var «*åpen*», uten at det var presisert om det var siktet til åpen tilbudskonkurranse, som følger forskriften del II, eller åpen anbudskonkurranse, som følger forskriften del III.
- (38) Når konkurransegrunnlaget likevel inneholdt så tydelige henvisninger til prosedyren åpen anbudskonkurranse, jf. § 13-1 (1), og at kontraktstildeling skulle skje basert på denne

prosedyren, har innklagede gitt leverandørene en berettiget forventning om at disse reglene vil bli etterlevd. Innklagede har dermed bundet seg til ved gjennomføringen av konkurransen å følge de reglene som følger av alminnelig forskrift del III, jf. EU-domstolens dom i sak C-87/94 *Wallonske busser*, premiss 35. Innklagede har likevel ikke gitt uttrykk for at forskriftens del III vil bli fulgt i sin helhet. Anførselen i saken knytter seg til endring av kontrakt og ulovlig direkte anskaffelse. Reglene om dette omfattes ikke av prosedyrereglene i forskriften. Etter klagenemndas syn er det derfor riktig å legge til grunn bestemmelser etter forskriften del II for spørsmål som ikke knytter seg til gjennomføringen av konkurransen.

Hvorvidt det foreligger en ulovlig direkte anskaffelse

- (39) Klagenemnda tar i det følgende stilling til hvorvidt innklagede har foretatt en ulovlig direkte anskaffelse.
- (40) En ulovlig direkteanskaffelse er «*en anskaffelse som ikke er kunngjort, selv om det foreligger en kunngjøringsplikt*», se blant annet merknadene til lov om offentlige anskaffelser av 17. juni 2016 nr. 73 (anskaffelsesloven) § 12 i Prop. 51 L (2015-2016).
- (41) Når en kontrakt er inngått etter en kunngjort konkurranse, er utgangspunktet at det videre forholdet mellom kontraktspartene er regulert av kontraktsretten. Et unntak er dersom avtalen endres på en slik måte at innholdet i kontrakten blir «*vesentlig forskjellig fra den opprinnelige kontrakten*», jf. forskriften § 11-2 (2). Dersom det foretas vesentlige endringer av kontrakten, skal dette anses som en ny anskaffelse som skulle vært kunngjort i henhold til regelverket, se eksempelvis klagenemndas avgjørelse i sak 2020/658, avsnitt 71, og EU-domstolens avgjørelse i sak C-454/06 *Presstext*, avsnitt 34. I disse tilfellene vil den vesentlig endrede kontrakten utgjøre en ulovlig direkte anskaffelse. Endringer som ikke anses vesentlige, vil derimot være lovlige endringer i en kontrakt, jf. § 11-2 (1).
- (42) Klagenemnda har i tidligere praksis lagt til grunn at de rettslige rammene for vesentlighetsvurderingen i forskriftens del III vil være av rettslig relevans ved vesentlighetsvurderingen etter forskriftens del II, se klagenemndas avgjørelser i sak 2024/913, avsnitt 56 og 2020/658, avsnitt 77. Det er likevel slik at adgangen til å gjøre endringer i kontrakter som følger forskriftens del II etter omstendighetene vil kunne være noe videre enn etter del III, se i den forbindelse også Forenklingsutvalgets flertall i NOU 2014: 4 på side 140.
- (43) En oppdragsgivers manglende håndhevelse av en leverandørs mislighold av en kontrakt, kan etter omstendighetene bli likestilt med at kontrakten er vesentlig endret, jf. klagenemndas avgjørelse i sak 2025/0960, avsnitt 41. En oppdragsgiver har et visst spillerom knyttet til hvordan man håndhever leverandørens mislighold i kontraktsperioden, så lenge prinsippet om likebehandling ivaretas, se klagenemndas avgjørelse i sak 2025/0914, avsnitt 47. I slike tilfeller må en offentlig oppdragsgiver, på linje med andre avtaleparter, selv kunne gjøre en vurdering av hvilke beføyelser som er hensiktsmessig i den aktuelle saken. Dette gjelder særlig ved forsinkelser, hvor det ikke foreligger en kvalitativ endring av leveransen, se klagenemndas avgjørelse i sak 2023/230, avsnitt 71. Dette forutsetter likevel at avtalen ikke endres slik at et annet tilbud ville ha blitt valgt i den opprinnelige konkurransen, eller at den økonomiske balansen i kontraktsforholdet endres. Anskaffelsesregelverkets forbud mot vesentlige endringer kan ikke i seg selv begrunne en plikt for oppdragsgiver til å gjøre gjeldende tilgjengelige misligholdsbeføyelser, se klagenemndas avgjørelse i sak 2020/963, avsnitt 66.

- (44) En forutsetning for å konstatere manglende håndhevelse av mislighold, er at det foreligger en mangel som vil gi grunnlag for misligholdsbeføyelser.
- (45) Kravet om sertifisering av apparatene er gjengitt i sakens bakgrunn avsnitt 6 og 7. Det fremgikk ikke av konkurransedokumentene at kravet skulle oppfylles på et gitt tidspunkt. Klagenemnda kan heller ikke se at det foreligger øvrige holdepunkter for et konkret angitt oppfyllestidspunkt. Tidspunktet for oppfyllelse av kravet i kravspesifikasjonen følger derfor i denne saken utgangspunktet, som er ved gjennomføring av kontrakt, se klagenemndas avgjørelse i sak 2023/852, avsnitt 28.
- (46) Det er ubestridt at apparatene valgte leverandør skal levere på Stigeråsen skole, på tilbudstidspunktet ikke var sertifisert i henhold til NS EN 16630, slik konkurransegrunnlaget krevde. Som det fremgår av sakens bakgrunn avsnitt 19 har også Næringslivets konkurranseutvalg konkludert at leverandørene har gitt villedende opplysninger om sertifisering i tilbudet.
- (47) Ifølge innklagedes forklaring ble imidlertid innklagede først klar over at apparatene ikke var sertifisert den 9. desember 2025, altså etter kontraktsinngåelsen, som var 17. september 2025. Det er ikke fremlagt bevis som tyder på at innklagede hadde disse opplysningene på et tidligere tidspunkt. Dette støttes også av referatene fra byggemøtene, hvor det i referatet av 27. november 2025 legges opp til delvis overtakelse av de deler som er ferdigstilt, men at det i referatet av 17. desember 2025 uttrykkelig angis at overtakelse ikke vil skje før sertifisering foreligger. Klagenemnda legger derfor til grunn at innklagede først den 9. desember 2025 ble kjent med at apparatene valgte leverandør skulle levere på Stigeråsen skole, faktisk ikke var sertifiserte etter NS EN 16630.
- (48) Klager har anført at innklagede har overtatt prosjektet fra valgte leverandør, og dermed akseptert at apparatene ikke er sertifiserte. Overtakelse av et byggeprosjekt etter NS 8407 skjer ved overtakelsesforretning, og innebærer at byggherren formelt tar bygget eller anlegget i bruk. Ansvar går da over fra entreprenør til byggherre. Overtakelsestidspunktet har derfor betydning både for risiko, forsikring, dagmulkt og reklamasjonsfrister. For å dokumentere at overtakelsesforretning er gjennomført, og hva denne gikk ut på, skal det utarbeides overtakelsesprotokoll. Overtakelsestidspunktet regulerer derfor forholdet mellom entreprenør og byggherre i en entreprise.
- (49) Slik denne saken er opplyst, er det ikke gjennomført overtakelsesforretning, og innklagede mener anlegget ikke er overtatt. Overtakelsen skal regulere forholdet mellom valgte leverandør og innklagede. Når det ikke er uenighet mellom de to kontraktspartene om at overtakelse ikke har funnet sted, har nemnda vanskelig for å se at en utenforliggende parts synspunkt skal medføre at det formelt sett er skjedd en overtakelse.
- (50) Klagenemnda er uansett av den oppfatningen at konklusjonen for spørsmålet om det foreligger en vesentlig endring på grunn av manglende sertifisering blir den samme uavhengig av om man anser anlegget som overtatt eller ikke.
- (51) Innklagede har forklart at det er uaktuelt å overta anlegget uten sertifiserte apparater. I den forbindelse er det vist til at innklagede har mulighet til å nekte overtakelse og kreve dagbøter frem til sertifikatene er på plass. I tillegg at manglende sertifisering av apparatene vil gi grunnlag for heving av kontrakten. At innklagede, etter å ha blitt kjent med den manglende sertifiseringen, har vært aktiv i relasjon til å kreve sertifisering før overtakelse, bekreftes også av referatet fra byggemøtet 17. desember 2025. Selv om man

anser anlegget som helt eller delvis overtatt, er klagenemnda av den oppfatning at innklagedes håndheving av kontrakten ikke kan sies å være mangelfull. Bakgrunnen for at det ikke er igangsatt ytterligere misligholdsbeføyelser overfor valgte leverandør, er at innklagede selv er av den oppfatningen at formell overtakelse ikke har funnet sted. Det er heller ikke holdepunkter for at valgte leverandør, som den andre kontraktsparten i kontrakten, har en annen oppfatning vedrørende dette. Uavhengig av dette, tilsier innklagedes forklaring og dokumenterte handlinger i saken, at dersom anlegget skulle vært ansett overtatt på et tidligere tidspunkt, ville innklagede ha iverksatt misligholdsbeføyelser.

- (52) Klagenemnda kan derfor ikke se at innklagede har akseptert at produktene leveres uten sertifisering slik at det foreligger en mangel ved leveringen på dette punkt. Det foreligger heller ikke manglende kontraktsoppfølging som kan sidestilles med en vesentlig endring på dette punkt.
- (53) Klagenemnda tar så stilling til om det utgjør en vesentlig endring av kontrakten at innklagede har godtatt utsatt sluttfrist for prosjektet.
- (54) Avtalt sluttfrist for prosjektet var ifølge kontrakten 27. november 2025. Denne fristen ble ikke overholdt, og på byggemøte denne datoen, ble det avtalt ny sluttfrist den 24. april 2026. Det er derfor klart at det forelå en endring av avtalen.
- (55) Bakgrunnen for den utsatte sluttfristen, var sammensatt. Slik saken er opplyst for klagenemnda, fremstår det for det første som at valgte leverandør ikke satte i gang arbeid på skolen før minst en uke etter avtalt oppstartstid, som var 6. oktober 2025. Den 13. oktober 2025 opplyste valgte leverandør likevel om at produksjon av apparatene var i gang, og fremhevet dette som det viktigste. Etter at valgte leverandør startet opp arbeidet på skolen, ble det avdekket forhold ved grunnen som krevde at valgte leverandørs løsningsforslag måtte justeres. Av kommunikasjon mellom valgte leverandør og innklagede kommer det frem at valgte leverandør allerede på tilbudsbeferingen den 3. juli 2025 ble kjent med at det kunne være utfordringer med grunnforholdene. Risikoen for dette forholdet lå derfor etter kontrakten på valgte leverandør, jf. NS 8407 punkt 23.1. I forlengelsen av dette ble det problematisk å gjennomføre for eksempel legging av gummidekke, da det begynte å nærme seg vinter med lavere temperaturer. Etter byggemøtet 27. november 2025, hvor den utsatte sluttfristen ble avtalt, kom det også frem at de tilbudte produktene ikke var sertifisert slik som påkrevd i konkurransegrunnlaget, og at det var forsinkelse på enkelte av produktene fra fabrikk i Frankrike.
- (56) Slik saken er opplyst, skyldtes samtlige av disse forholdene som var bakgrunnen for den utsatte sluttfristen, valgte leverandør eller forhold som var valgte leverandørs risiko. Forsinkelsen innebar derfor mislighold av den opprinnelig inngåtte kontrakten.
- (57) Innklagede håndterte misligholdet ved å gi klager utsatt frist for overlevering. Det er fortsatt den samme kvalitative ytelsen som skal leveres. Selv om fristutsettelsen i seg selv er lang i forhold til den opprinnelige kontraktsperioden, skyldes dette at arbeidet ikke kan gjennomføres på vinterstid. Den reelle fristutsettelsen er derfor trolig høyst omtrent to måneder. Leverandørene oppgitte tidspunkt for ferdigstilling i prisskjemaet, var ikke en del av evalueringen for hvilket tilbud som ble tildelt kontrakt. At sluttfristen ble utsatt, hadde derfor ikke betydning for hvilket tilbud som ble valgt. Videre er det ikke gjort noen endringer i vederlag eller hva som skal leveres.

- (58) I et tilfelle som dette, mener klagenemnda at det ligger innenfor oppdragsgivers spillerom ved kontraktsoppfølging å akseptere en utsatt sluttfrist for prosjektet, fremfor å kreve dagmulkt for forsinkelsen som har oppstått etter NS 8407 punkt 40.1, jf. avsnitt 43 over. Selv om valgte leverandør kan få en økonomisk fordel av innklagedes valg, er ikke dette en endring i den økonomiske balansen i kontrakten, men en følge av innklagedes valg rundt håndtering av mislighold i kontrakten. Og selv om misligholdsbeføyelser er tilgjengelig i en kontrakt, medfører det kun en rett for den andre parten til å utløse disse dersom en part misligholder kontrakten, ikke en plikt.
- (59) Klagenemnda er etter dette kommet til at endringen med utsatt sluttfrist, ikke er vesentlig, og dermed er lovlig etter § 11-2 (1).
- (60) Klagers anførsel om at innklagede har gjennomført en ulovlig direkte anskaffelse fører ikke frem.

Konklusjon:

Skien kommune har ikke brutt regelverket for offentlige anskaffelser.

For Klagenemnda for offentlige anskaffelser,

Christina Paludan Melson

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Klagenemnda for offentlige anskaffelser

Saken gjelder: Avvisning av tilbud.

Innklagede gjennomførte en konkurranse for ombygging av uteområder ved Gulset ungdomsskole. Klagers tilbud ble avvist på grunn av manglende oppfyllelse av krav i kravspesifikasjonen. Klager anførte at avvisningen av klagers tilbud var urettmessig, at innklagede hadde forskjellsbehandlet i to parallelle konkurranser med identiske krav, at valgte leverandørs tilbud skulle vært avvist, og at innklagede hadde hatt plikt til å kontrollere opplysninger gitt i valgte leverandørs tilbud. Klagers anførsler førte ikke frem.

Klagenemndas avgjørelse 23. april 2026 i sak 2026/0385

Klager: Anleggsgartner Nordengen AS

Innklaget: Skien kommune

Klagenemndas medlemmer: Christina Paludan Melson, Sverre Nyhus og Hanne Torkelsen

Bakgrunn:

- (1) Skien kommune (heretter *innklagede*) kunngjorde 28. juni 2025 på Doffin en konkurranse for ombygging av uteområder ved Gulset ungdomsskole. Tilbudsfrist var 15. august 2025.
- (2) Denne konkurransen ble kunngjort samme dag som konkurransen om ombygging av utearealer på Stigeråsen skole, som ligger like ved Gulset ungdomsskole. Med unntak av å gjelde to forskjellige skoler, var konkurransegrunnlagene og kravspesifikasjonene svært likt utformet, og det var samme saksbehandler som var ansvarlig for gjennomføringen internt hos innklagede. Konkurransen om Stigeråsen skole er også klaget inn for klagenemnda, hvor sak 2025/1299 gjelder brudd på anskaffelsesregelverket ved gjennomføringen av konkurransen, og sak 2025/1898 gjelder påstand om ulovlig direkte anskaffelse ved kontraktsinngåelsen og gjennomføringen av kontrakten.
- (3) Om anskaffelsesprosedyren var det opplyst følgende:

«Anskaffelsen gjennomføres i henhold til lov om offentlige anskaffelser av 17. juni 2016 (LOA) og forskrift om offentlige anskaffelser (FOA) FOR 2016-08-12-974. del I og del II. Kontraktstildeling vil bli foretatt etter prosedyren åpen anbudskonkurranse, jfr. FOA § 13-1(1).

Det oppmerksom [sic] på at tilbud som inneholder vesentlige avvik fra anskaffelsesdokumentene skal avvises etter forskrift om offentlige anskaffelser § 24-8(1) b. Oppdragsgiver kan avvise tilbud som inneholder avvik fra anskaffelsesdokumentene, uklarheter eller lignende som ikke må anses ubetydelige, jfr. forskriftens § 24-8(2) a.»

Postadresse:
Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:
Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

- (4) Konkurransesgrunnlagets vedlegg inneholdt en nærmere beskrivelse av arbeidet som skulle gjennomføres, og inneholdt også et flyfoto av Gulset ungdomsskole, hvor tre forskjellige soner av uteområdet som skulle ombygges, var markert. For hver av de tre sonene var det angitt hva som skulle etableres av aktiviteter. Sonene var benevnt «Sone 1», «Sone 4» og «Sone 7».
- (5) Hver sone inneholdt flere poster, som gjaldt hvert sitt apparat. I sone 1 var det angitt elleve forskjellige poster, i sone fire to poster og i sone syv en post. For samtlige poster var det blant annet angitt følgende krav:

«Skal være sertifisert i henhold til NS EN 16630 eller NS EN 16899 i tillegg til NS EN 1176»

- (6) I prisskjemaet skulle leverandørene blant annet oppgi hvor lang tid de forventet å bruke på prosjektet, og planlagt oppstartsdato. Det var også angitt at «Arbeider skal være avsluttet til vintersesongen begynner». I konkurransens kunngjøring var det også under «Anslått varighet» angitt at startdato var 29. august 2025, og sluttdato var 14. november 2025.
- (7) Før tilbudsfristens utløp mottok innklagede to tilbud fra Anleggsgartner Nordengen AS (heretter *klager*) og Uniqa AS.
- (8) Av klagers tilbud fremgikk følgende om hvilke apparater som ble tilbudt i de forskjellige sonene:

«SONE 1

I den tilbudte hinderløypen er det lagt vekt på produkter som passer til aldersgruppen og samt at flest mulig produkter er sertifisert EN16630. Dette gjør at noen produkter kan avvike noe fra beskrivelsen. Produktene byr på ulik vanskelighetsgrad noe som gjør at løypen kan brukes - helt eller delvis - av alle. Bilder, mål og beskrivelser følger i produktark.

Av de foreslåtte produkter, er 6 av 10 hinderløype elementer sertifisert iht EN16630. 3 produkter er sendt til TüV for sertifisering iht EN16630. Det er pr i dag noe ventetid hos TüV, så vanskelig å si når sertifikat foreligger.

8 produkter Svanemerket.

SONE 4

Denne sonen består av to trampoliner og to slakke liner. Sistnevnte er sendt til sertifisering.

1 produkt er Svanemerket.

SONE 7 OG OPSJON PAVILJONG

Parkour leveres av Sandvik Play.

Paviljong leveres av Anleggsgartner Nordengen.»

- (9) Kontrakt med valgte leverandør ble inngått 17. september 2025.

- (10) Innklagede avviste så klager fra konkurransen, den 19. september 2025. Avvisningsbrevet inneholdt følgende begrunnelse:

«Kravspesifikasjonen sier apparater skal være sertifisert i henhold til NS EN 1176, apparatene skal også være sertifisert i henhold til NS EN 16630 eller NS EN 16899. Løsningsforslaget viser sammen med produktdatablader at det lekeapparater som ikke er sertifisert.

Dette er et avvik fra kravspesifikasjonen og vi har en plikt til å avvise tilbudet fra konkurransen. [...]

Skien kommune må følgelig avvise tilbudet fra Anleggsgartner Nordengen AS ref. Forskrift om offentlige anskaffelser § 9-6 (1) b. Avvisning på grunn av forhold ved tilbudet. Tilbudet inneholder vesentlige avvik fra anskaffelsesdokumentene.»

- (11) Først den 19. september 2025 ble leverandørene informert om at det kun gjensto ett tilbud i konkurransen, og at kontrakt derfor var tildelt Uniqa AS (heretter *valgte leverandør*).

- (12) Den 30. september 2025 klaget klager på avvisningen av deres tilbud. Klagen ble sendt i form av en e-post, som hadde emnet *«Gulset og Stigeråsen skoler»*. Klager purret samtidig vedrørende innsyn i valgte leverandørs tilbud, hvor det var bedt om innsyn *«spesielt i sertifikatene»*. Innklagede besvarte klagen og purringen samme dag, og svarte da blant annet at det ikke var etterspurt sertifikater i konkurransen, og dette var derfor ikke levert sammen med valgte leverandørs tilbud. I den videre e-post korrespondansen ba klager innklagede om å innhente sertifikatene for å få bekreftet om apparatene var sertifiserte, fordi klager *«sterkt antar at dette ikke finnes»*. Klager viste til at innklagede da hadde en kontrollplikt.

- (13) I desember 2025 ble valgte leverandør klaget inn til Næringslivets konkurranseutvalg for påstått brudd på markedsføringsloven § 26. I klagen ble det påklaget at valgte leverandør i sitt tilbud i konkurransen om ombygging av utearealer på Stigeråsen skole, hadde fremstilt en egenerklæring som sertifikat, at innklagedes manglende evne til å se forskjell på en påstand om samsvar og et bevis på sertifisering var utnyttet, og at dette var et klart brudd på sannhetsprinsippet i markedsføringsretten.

- (14) Saken ble behandlet av Næringslivets konkurranseutvalg den 4. februar 2026. Av protokollen fra møtet fremgikk innledningsvis at klager hadde spesifisert at det var de markedsføringsrettslige sidene ved saken som skulle vurderes, og ikke de anskaffelsesrettslige. Av utvalgets uttalelse fremgikk blant annet:

«Utvalget skal ta stilling til om UNIQAs merking av produktblader med symboler som illustrerer sertifikatbetegnelser sammenfallende med krav i anskaffelsesinvitasjonen til Skien kommune i saksnr. 25/24 er i strid med markedsføringsloven § 26.

Partenes svar på anskaffelsesinvitasjonen er ikke fremlagt i sin helhet, det er ikke fremlagt kommunikasjon mellom kommunen og UNIQA og dokumentasjonsnivået på enkelte faktiske forhold fremstår som mangelfullt. Utvalget avgjør saken på det grunnlag som er fremlagt.

Utvalget presiserer at man ikke tar stilling til anskaffelsesrettslige spørsmål, herunder om tilbudet oppfylte konkurransegrunnlagets krav eller om oppdragsgiver hadde grunnlag for avvisning.»

- (15) Utvalget konkluderte med at valgte leverandør, slik saken var opplyst, hadde benyttet merking knyttet til sertifisering i tilbudet, som produktene ikke hadde på tilbudstidspunktet. Utvalget konkluderte med at merkingen av produktdatabladene var i strid med markedsføringsloven § 26.
- (16) Klagen ble brakt inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser den 23. februar 2026. Klagebehandling startet 24. februar 2026, jf. forskrift 15. november 2002 nr. 1288 om klagenemnd for offentlige anskaffelser (heretter *klagenemndsforordningen*) § 13 siste punktum.
- (17) Nemndsmøte i saken ble avholdt 13. april 2026.

Anførsler:

Klager har i det vesentlige anført:

- (18) Innklagedes tolkning av sertifiseringskravet er objektivt feil, noe som underbygges av at innklagede selv har lagt til grunn en annen og riktig tolkning i den parallelle konkurransen om Stigeråsen. Det er i utgangspunktet ikke noe i veien for å tolke et krav forskjellig i ulike konkurranser, men i denne saken foreligger særlige omstendigheter som gjør det klart at en av tolkningene må være feil. Konkurransene ble gjennomført samtidig, kravformuleringen var identisk, og begge ble administrert av samme prosjektleder. Det finnes derfor ingen saklig grunn til å tolke kravene i de to konkurransene forskjellig. I denne konkurransen er kravet tolket strengt, mens det i Stigeråsen-konkurransen er tolket fleksibelt.
- (19) Det er tolkningen i denne konkurransen som er feil, altså avvisning fordi sertifisering ikke forelå på tilbudstidspunktet. Klager var åpen og transparent i sitt tilbud om at ikke alle produkter hadde fullført sertifiseringsprosessen, men dokumenterte at sertifiseringsprosessen var i gang. Valgte leverandør oppga i sine produktdatablad at produktene var sertifisert, som var villedende. Når klagen på tildeling av konkurransen om Stigeråsen ble svart ut, la prosjektleder til grunn at sertifiseringskravet ville bli kontrollert i gjennomføringen av prosjektet, og at mangelfull sertifisering ville være et kontraktsbrudd. Altså en tolkning der sertifisering ikke behøvde å foreligge på tilbudstidspunktet. Ni dager senere ble klager avvist på grunn av det motsatte standpunkt, at manglende sertifisering på tilbudstidspunktet utgjorde et vesentlig avvik som gav avvisningsplikt.
- (20) Subsidiært anføres at dersom klagenemnda skulle komme til at det er Stigeråsen-tolkningen som er feil, altså at sertifisering måtte foreligge allerede på tilbudstidspunktet, så innebærer innklagedes forskjellsbehandling uansett et brudd på anskaffelsesregelverket, fordi innklagede da har unnlatt å håndheve kravet overfor Uniq AS i Stigeråsen konkurransen. Uansett hvilken tolkning av sertifiseringskravet som er riktig, har innklagede brutt regelverket i en av de to konkurransene.
- (21) Valgte leverandørs tilbudte produkter oppfyller heller ikke kravet om sertifisering av produkter i denne konkurransen. En produsenterklæring om at et produkt er produsert «in accordance with» standarden, er ikke sertifisering, men en egenerklæring om påstått samsvar. Produsentens erklæring oppfyller dermed ikke det dokumentasjonsbildet som følger av et krav om sertifisering etter NS EN 16630. Valgte leverandør har også gjennomgående gitt uriktige opplysninger om sertifisering i sitt tilbud, ved å hevde at produkter som ikke er sertifisert, er det.

- (22) Klager har saklig klageinteresse i å få avgjort anførselen om avvisning av valgte leverandørs tilbud. Det var kun to tilbydere i konkurransen, dersom begge hadde blitt avvist, ville innklagede måttet avlyst konkurransen. Klager ville da hatt reell mulighet til å delta i en ny konkurranse.
- (23) Produktdatabladet som er levert for trampolinen, viser at innklagede hadde kontrollplikt. Produktet er merket med EN 16899 og EN 1176, noe som åpenbart er uriktig, da hverken EN 16630 eller EN 16899 kan gjelde for trampoliner. Den er da heller ikke spillemiddelberettiget. Når innklagede la til grunn uten videre at sertifiseringskravet var oppfylt, viser det at kontrollen av tilbudet var utilstrekkelig. Innklagede har også bekreftet at flere av produktene per i dag er «i prosess» for sertifisering, altså har de erkjent at valgte leverandør ikke hadde de nødvendige sertifiseringene på plass. Arbeidet skulle være ferdigstilt til vintersesongen, likevel lot innklagede kontrakten bestå og aksepterte at sertifisering skulle skaffes i ettertid. Dette står i kontrast til behandlingen av klager, som ble avvist fordi klager åpent opplyste om at ikke alle produkter var sertifisert.

Innklagede har i det vesentlige anført:

- (24) Det bestrides at regelverket er brutt. Avvisningen av klager bygger på at klager i sitt tilbud selv opplyste at flere av de tilbudte produktene ikke var sertifisert i henhold til kravspesifikasjonen. Vurderingen av avvisningen må ta utgangspunkt i denne anskaffelsen.
- (25) Det avgjørende er ikke tidspunkt for fremleggelse av sertifikater, men at klager i sitt tilbud selv har opplyst at flere av de tilbudte produktene ikke oppfyller sertifiseringskravet i kravspesifikasjonen. Tilbudet inneholdt derfor ingen forpliktelse til å levere sertifiserte produkter, og under enhver omstendighet ingen forpliktelse til å levere sertifiserte produkter før overlevering. Risikoen for manglende sertifisering ville dermed bli overført til innklagede, og minstekravet i konkurransen var dermed ikke oppfylt. Avvisningen var både korrekt og nødvendig.
- (26) I vurderingen av tilbudene forholdt man seg til den dokumentasjon som fremgikk av tilbudene. Valgte leverandørs leverte produktdatablader oppga at apparatene var sertifiserte, og valgte leverandør bekreftet med dette oppfyllelse av minstekravet, samt forpliktelse til å levere sertifiserte produkter. Det var heller ikke stilt krav i konkurransen om fremleggelse av sertifikater på tilbudstidspunktet. Produktdatablad var tilstrekkelig. Innklagede hadde dermed verken grunnlag for å stille spørsmål ved opplysningene, eller for å avvise tilbudet. At enkelte av produktene manglet sertifisering, ble først kjent for kommunen i desember 2025, altså etter evaluering var gjennomført.
- (27) Sertifiseringskravene er ikke behandlet ulikt i de to konkurransene. Forskjellen mellom konkurransene skyldes at tilbyderne ga ulike opplysninger om produktenes sertifiseringsstatus i sine tilbud. Det handler derfor ikke om tolkning av kravene.
- (28) Uttalelsene klager har vist til vedrørende kontrollering av sertifisering ved overtakelse, retter seg mot oppfølging i kontrakt, og ikke at oppdragsgiver må akseptere tilbud som opplyser at kravspesifikasjonen ikke er oppfylt. Det foreligger ingen aksept for at produktene kan leveres uten sertifisering.

Klagenemndas vurdering:

- (29) Klager har deltatt i konkurransen, og har saklig klageinteresse, jf. klagenemndsforordningen § 6. Klagen er rettidig. Konkurransen gjelder ombygging av uteområder på Gulset ungdomsskole som er en bygge- og anleggsanskaffelse. Anskaffelsens verdi var ikke angitt i konkurransedokumentene, men de innkomne tilbudene var på omtrent 2,2 og 2,6 millioner kroner ekskl. mva.
- (30) I anskaffelsesdokumentene var det angitt at anskaffelsen i tillegg til lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser (heretter *loven*), fulgte forskrift 12. august 2016 nr. 974 om offentlige anskaffelser (heretter *forskriften*) del I og del II, jf. forskriften §§ 5-1. Det var likevel angitt i konkurransegrunnlaget at «*Kontraktstildeling vil bli foretatt etter prosedyren åpen anbudskonkurranse, jfr. FOA § 13-1 (1)*», og at tilbud som inneholdt vesentlige avvik «*skal avvises etter forskrift om offentlige anskaffelser § 24-8(1) b*». Disse bestemmelsene er plassert i forskriften del III, som innebærer en mer omfattende regulering av anskaffelsesprosessen enn etter del II. Anskaffelsen ble kunngjort nasjonalt, altså i Doffin, hvor det kun fremgikk at prosedyren var «*åpen*», uten at det var presisert om det var siktet til åpen tilbudskonkurranse, som følger forskriften del II, eller åpen anbudskonkurranse, som følger forskriften del III. Når konkurransegrunnlaget likevel inneholdt så tydelige henvisninger til prosedyren åpen anbudskonkurranse, jf. § 13-1 (1), og at kontraktstildeling skulle skje basert på denne prosedyren, har innklagede gitt leverandørene en berettiget forventning om at disse reglene vil bli etterlevd. Innklagede har dermed bundet seg til å følge de reglene som følger av alminnelig forskrift del III ved gjennomføring av konkurransen, jf. EU-domstolens dom i sak C-87/94 *Wallonske busser*, premiss 35.

Avvisning av tilbud

- (31) Klagenemnda skal ta stilling til om innklagede har brutt regelverket ved å avvise klagers tilbud fra konkurransen.
- (32) Det følger av forskriften § 24-8 (1) bokstav b at oppdragsgiver «*skal*» avvise et tilbud som inneholder «*vesentlige avvik fra anskaffelsesdokumentene*».
- (33) Et avvik foreligger der oppdragsgiveren ikke kan kreve oppfyllelse i henhold til kravspesifikasjonen dersom tilbudet aksepteres, se blant annet LB-2019-85112. Om et tilbud inneholder avvik, må dermed avgjøres ut fra en sammenligning av krav eller bestemmelser fastsatt i anskaffelsesdokumentene og det som er tilbudt, se LA-2024 140531. Utgangspunktet for tolking av anskaffelsesdokumenter er hvordan de fremstår for rimelig opplyste og normalt påpasselige leverandører, se for eksempel Høyesteretts avgjørelse i HR-2025-1098-A, avsnitt 46. Tilbud skal tolkes objektivt i lys av konkurransegrunnlaget, se LH-2019-08512 og LB-2013-64251. Leverandøren har risikoen for uklarheter i tilbudet, og oppdragsgiver har risikoen for uklarheter i konkurransegrunnlaget, jf. forskriften §§ 23-3 (2) og 14-1 (5). Utgangspunktet for tidspunkt for oppfyllelse av krav i kravspesifikasjonen, er ved gjennomføring av kontrakten, med mindre noe annet følger av konkurransegrunnlaget, se klagenemndas avgjørelse i sak 2023/852, avsnitt 28.
- (34) Dersom det foreligger et avvik ved tilbudet, må det vurderes om avviket er vesentlig. I denne vurderingen må det ses hen til karakteren av kravet det avvikes fra, hvor stort avviket er, hvor viktig forholdet det avvikes fra er, viktigheten av kravet for oppdragsgiver, i hvilken grad avviket er egnet til å forrykke konkurransen, om avviket er

egnet til å forrykke risikoen i kontraktsforholdet og i hvilken grad avviket kan prissettes jf. HR-2025-1098-A, avsnitt 42. Avvik fra minstekrav i konkurransegrunnlaget, må som den klare hovedregel anses som et vesentlige avvik, jf. LB-2017-94201.

- (35) I dokumentet som inneholdt beskrivelse av arbeidene som skulle utføres, var det for flere poster angitt et apparat der det blant annet var stilt krav om sertifisering. For samtlige poster i de tre sonene var det angitt at apparatene skulle være sertifisert i henhold til NS EN 16630 eller NS EN 16899 i tillegg til NS EN 1176, se sakens bakgrunn avsnitt 5. Det var ikke angitt i konkurransedokumentene at kravene måtte være oppfylt før gjennomføring av kontrakten, og klagenemnda kan heller ikke se at det foreligger andre forhold i saken som skulle tilsi dette. Kravene skulle derfor oppfylles først ved gjennomføring av kontrakten, men leverandørene skulle dokumentere at kravet ville bli oppfylt, jf. under.
- (36) Som det fremgår av sakens bakgrunn avsnitt 2 er konkurransegrunnlagene og kravspesifikasjonene i denne anskaffelsen svært likt utformet som i anskaffelsen for Stigeråsen skole. Den reelle forskjellen mellom de to kravspesifikasjonene er at de gjelder to ulike utearealer, men de oppstilte kravene, særlig til sertifisering av apparatene, er identisk oppstilt og formulert. I klagen som gjelder Stigeråsen skole, jf. sak 2025/1299, har partene opplyst om at de er enige om at kravet til sertifisering er å forstå som et absolutt krav som ville medført at et tilbud ble avvist automatisk dersom kravet ikke var oppfylt. Partene har ikke argumentert for at kravet om sertifisering må tolkes annerledes i denne saken. Klagenemnda legger derfor til grunn at partene også i denne saken er enige om at kravet må oppfattes som et absolutt minstekrav som ville medført automatisk avvisning.
- (37) Av klagers tilbud fremgikk det direkte at flere av de tilbudte apparatene ikke hadde de påkrevde sertifiseringene på tilbudstidspunktet. Videre fremgikk det at det var «*noe ventetid*» hos sertifiseringsorganet, slik at det var «*vanskelig å si når sertifikat foreligger*». De leverte produktdatabladene bekreftet også at flere av produktene manglet sertifisering. Tilbudet inneholdt ellers ingen opplysninger som bekreftet at de aktuelle apparatene med sikkerhet ville bli sertifisert til gjennomføringen av kontrakten. Tvert imot var det oppgitt at det var usikkerhet rundt når apparatene ville bli sertifisert. Klagers tilbud bekreftet derfor at sertifiseringskravet ikke var oppfylt for flere av de tilbudte produktene, og inneholdt ellers ingen forpliktelser om at disse produktene ville bli sertifisert innen gjennomføring av kontrakten. Innklagede kunne dermed ikke kreve oppfyllelse av kravspesifikasjonen ved å godta klagers tilbud. Klagers tilbud inneholdt derfor et avvik.
- (38) Da avviket i klagers tilbud gjelder et absolutt minstekrav, er avviket å anse som vesentlig. Innklagede hadde dermed plikt til å avvise klagers tilbud, jf. forskriften § 24-8 (1) bokstav b.
- (39) Dersom et tilbud er rettmessig avvist fra konkurransen, har normalt ikke leverandøren saklig interesse i å få avgjort en anførsel om at valgte leverandørs tilbud skulle vært avvist, da det ikke foreligger reelt behov for å få avklart anførselen. Dersom en slik anførsel fører frem, vil det ikke føre til at klager får tildelt kontrakten. Se til sammenligning klagenemndas avgjørelse i sak 2025/0978, avsnitt 28 til 31. I denne saken er imidlertid valgte leverandørs tilbud det eneste gjenstående tilbudet. Dersom valgte leverandørs tilbud skulle vært avvist, har ikke innklagede flere tilbud igjen, og må eventuelt gjennomføre en ny konkurranse, som klager har mulighet til å delta i. Klager

har derfor saklig klageinteresse i å få avgjort sin anførsel om at valgte leverandørs tilbud skulle vært avvist, jf. klagenemndsforordningen § 6.

- (40) Klagenemnda tar derfor stilling til om valgte leverandørs tilbud skulle vært avvist.
- (41) Som nevnt fremgikk det av konkurransegrunnlaget at de tilbudte produktene måtte være sertifisert i henhold til NS EN 16630 eller NS EN 16899 i tillegg til NS EN 1176. Det var ikke oppstilt eksplisitte dokumentasjonskrav til kravene. Det var altså ikke et uttrykkelig krav at leverandørene måtte levere selve sertifiseringen på produktene. Det var derfor opp til leverandørene å gjennom tilbudene godtgjøre at de tilbudte produktene oppfylte de aktuelle kravene som ble stilt. Uavhengig av om det var oppstilt dokumentasjonskrav, er det selve kravet som skal dokumenteres oppfylt – altså at de tilbudte produktene var sertifiserte etter de påkrevde standardene. Klagenemnda viser i den forbindelse til at det klare utgangspunktet er at en oppdragsgiver skal kunne stole på de opplysningene som gis i tilbudet, se LB 2016-65693, LB-2014-156469 og LH-2020-178227. Dette har sammenheng med at en leverandør bindes av tilbudet som inngis. Er et tilbud uklart om hva som tilbys, er dette som nevnt leverandørens risiko, jf. § § 23-3 (2).
- (42) Valgte leverandør har i sitt tilbud levert produktdatablader som inneholder opplysninger om apparatens sertifisering. Disse produktdatabladene angir at de tilbudte apparatene er sertifisert i henhold til de påkrevde standardene. Tilbudet, lest i lyst av konkurransegrunnlaget, må derfor tolkes som at valgte leverandør mente å tilby produkter som oppfyller kravene om sertifisering i kravspesifikasjonen. Når konkurransegrunnlaget ikke inneholdt et konkret dokumentasjonskrav som innebar at leverandørene måtte levere sertifiseringsbevis, var en egenerklæring i form av at leverandøren forpliktet seg til å levere produkter med sertifisering tilstrekkelig. Ved å godta valgte leverandørs tilbud – slik det forelå på tilbudstidspunktet – kan innklagede dermed kreve oppfyllelse i henhold til kravspesifikasjonen ved gjennomføring av kontrakten. Valgte leverandørs tilbud kunne derfor ikke anses å inneholde et avvik.
- (43) Klagenemnda tar så stilling til om innklagede hadde spesiell foranledning for kontroll av opplysningene i valgte leverandørs tilbud.
- (44) Det klare utgangspunktet er at oppdragsgivere skal kunne stole på de opplysninger som gis i tilbudet, uten å foreta ytterligere kontroll av disse, se LB-2016-65693, LB-2014-156469 og LH-2020-178227. Det kan imidlertid i enkelte tilfeller likevel foreligge en plikt til å kontrollere opplysningene oppgitt i tilbud. Hvorvidt det foreligger en slik kontrollplikt, beror på en «konkret vurdering i det enkelte tilfelle», jf. LF-2014-32160. For at en oppdragsgiver skal ha kontrollplikt, må det foreligge konkrete holdepunkter for at opplysningene i tilbudet kan være feil, og det vil ikke være tilstrekkelig at det fremmes generelle innsigelser eller innvendinger, jf. LB-2016-65693. Oppdragsgiver må også ha hatt kjennskap til opplysningene før kontraktsinngåelse, se klagenemndas avgjørelse i sak 2023/856, avsnitt 73. Det er på tidspunktet for kontraktsinngåelse at anskaffelsen i utgangspunktet anses avsluttet.
- (45) Slik saken er opplyst, er det på det rene at de produkter valgte leverandør tilbød i konkurransen, og leverte egenerklæring på at var sertifiserte, faktisk ikke var sertifiserte på tilbudstidspunktet. Opplysningene valgte leverandør leverte i tilbudet, var derfor villedende.

- (46) En eventuell kontrollplikt forutsetter likevel at innklagede var kjent med opplysningene som eventuelt kunne foranledige kontrollplikt forut for kontraktsinngåelsen, da anskaffelsen i utgangspunktet anses avsluttet på dette tidspunktet, se klagenemndas avgjørelse i sak 2023/856, avsnitt 73. Slik saken er opplyst, skjedde den første kommunikasjonen mellom klager og innklagede vedrørende om valgte leverandørs tilbudte produkter faktisk var sertifiserte, den 30. september 2025, se sakens bakgrunn avsnitt 12. Dette var etter kontraktsinngåelsen, som var 17. september 2025. Det foreligger ingen opplysninger i saken som tilsier at innklagede hadde opplysninger om, eller at klager påpekte, forhold som kunne være relevant for vurderingen av om det forelå kontrollplikt, på et tidligere tidspunkt enn dette. Innklagede hadde derfor klart ingen kontrollplikt som følge av opplysningene som forelå på tilbudstidspunktet.
- (47) Av produktdatabladet til den tilbudte trampolinen, fremgikk det opplysninger om at produktet var sertifisert etter NS EN 16630, og dermed oppfylte kravet i kravspesifikasjonen. Klager har argumentert for at en sertifisering etter enten NS EN 16630 eller NS EN 16899 ikke er mulig for denne trampolinen, da trampoliner ikke kan sertifiseres etter disse standardene. Klager har imidlertid ikke underbygget dette, eller opplyst saken tilstrekkelig til at klagenemnda kan ta stilling til om dette faktisk er korrekt. Uansett mener nemnda at en eventuell kontrollplikt på bakgrunn av dette, kun vil gjelde for opplysninger gitt om den aktuelle trampolinen, og ikke for samtlige produkter valgte leverandør har tilbudt.
- (48) Klagers anførsel fører ikke frem.
- (49) Når det gjelder klagers anførsel om brudd på likebehandlingsprinsippet på grunn av forskjellsbehandling i denne konkurransen og i konkurransen om uteområder på Stigeråsen skole, bemerker klagenemnda at to separate anskaffelser som det klare utgangspunkt må vurderes isolert. Videre er sakene også faktisk forskjellige ved at klager i nærværende sak selv opplyste at sertifisering for noen av produktene manglet. Nemnda bemerker samtidig at dette ikke utelukker at opplysninger som gis i den ene konkurransen, kan få betydning også for vurderingen i den andre, særlig i situasjoner hvor konkurransene er gjennomført parallelt, av samme person og i stor grad bygger på tilsvarende konkurransegrunnlag.

Konklusjon:

Skien kommune har ikke brutt regelverket for offentlige anskaffelser.

For Klagenemnda for offentlige anskaffelser,

Hanne Torkelsen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur